

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII

Liepa — July 21, 1972

Nr. 56

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PERSPEKTYVOS

Nixonas pirmauja, bet McGovern taisosi

Pagal Gallupo Instituto tyrinėjimus 56% amerikiečių pritaria Nixonui. Tai mažesnis nušimtis negu pirmam terminui baigiantis galėjo pasidžiaugti prezidentai Kennedy ar Eisenhower, tačiau jo pilnai užtektų laimėjimui, jei rinkimai būtų šiandien. Tą pažiūrą patvirtina ir Newsweek magazino tyrinėjimas.

Tačiau iki rinkimų dar yra geri trys mėnesiai,

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

per kuriuos dar daug kas gali pasikeisti. Juksausio mėn. dar niekas rimtai negalvojo, kad senatūrius McGovern gali laimėti demokratų partijos nominaciją. Jis ją laimėjo ir iš pirmo žvilgsnio dar neatrodo, kad tas laimėjimas būtų partiją sulipinęs. Atvirkščiai, daugelio senų profesionalinių politikų ištumimas turi ne tik neigiamą

bet ir kai kuriais atvejais labai teigiamą rezultatą. Kiekvienu atveju, partija atrodo atsišviežinusi, joje daugiau balso ir veiklos rado moterys, rasinių mažumų atstovai bei jaunimo atstovai t.y. reprezentantai tų grupių kurios sudaro labai didelį balsuotojų nušimtį ir kuri dar galima būtų padidinti.

Šiais metais gali būti apie 25 milijonus naujų balsuotojų ir skaičiuojama, kad demokratai turėtų turėti didesnę pasisekimą kaip tik jaunesniųjų tarpe. Respublikonų komiteto prezidento rinkimui pirmininkas Clark MacGregor vadina tą pažiūrą mitu. Girdi, pačių jauniausiųjų (18-21 metų) balsuotojų grupėje Nixonas turi didesnę pasisekimą negu McGovern, kuris tačiau atsigauna vyresniųjų (iki 29 metų) balsuotojų grupėje, tačiau ne tokia santykiu, kad galėtų nugalėti senesniųjų nusiuteikimą.

Mes jau minėjome Stewart Alsop teigimą, kad Nixoną rinkimuose gali nugalėti tik pats Nixonas. Ir iš tiesų, McGovern laimėjęs nominaciją turėjo atsisakyti savo ankstyvesnio "radikalizmo". Demokratų partijos platforma jau netokia "baisi" o jo pasirinktas viceprezidentas turi nuosakaus liberalo aureolę. Iš dalies tai sustiprina McGovern kandidatūrą. Iš kitos pusės toks programos susilpnėjimas duoda progos respublikonams aiškinti, kad ir Nixonas už reformas, tačiau jopasidūlymai, kurie dažnai mažai kuosiskiriasi nuo demokratų siūlomų reformų, iki šiol negalėjo praeiti per demokratų kontroliuojamą kongresą. Geriausi pavyzdžiai yra Nixono pasiūlymai labdaros (welfare) ir federalinių pajamų pasidalinimo su savivaldėm reikalais.

(Nukelta į 2 psl.)

M. Sargenis

Gina Maskvos persekiojamuosius

Neseniai V. Vokietijoje įvyko katalikų vyskupų konferencija, kurios metu buvo svarstomas tikinčiųjų persekiojimas bolševikinėse valstybėse. Šios konferencijos vyriausioji komisija, kurios pirmininku yra kardinolas Julius Doepfneris, spaudoje paskelbė viešą pareiškimą dėl bolševikinių persekiojimų. Beabejo, šis pareiškimas yra paruoštas paties kardinolo J. Doepfnerio iniciatyva. Tenka pažymėti, kad kardinolas J. Doepfneris (59 m.) yra įtakinga asmenybė ne tik vokiečių, bet ir viso pasaulio katalikų tarpe. Jis gana jaunas, 45 m., buvo paskelbtas kardinolu 1958 m. Nuo 1948 m. iki 1957 m. jis buvo Wuertburgo, po to Berlyno vyskupas, o nuo 1961 m. Muencheno-Freisingo arkivyskupas. Jis gerai pažįsta lietuvių tautos kančias bolševikinėje prispaujoje. Tai matyti ir iš paskelbto pareiškimo.

Pareiškimo pradžioje pabrėžiama, kad "dėl teisingumo ir taikos dirba ir kovoja gausybė užsienio žmonių organizacijų visame pasaulyje. Žmogaus teisių pripažinimas ypač akcentuojamas Pietų Amerikoje, Afrikoje, Azijoje. Juo labiau žmogaus teisių pažeidimas negalimas užmiršti tuose kraštuose, kurie yra pasirašę žmogaus teisių deklaraciją ir savo konstitucijoje šią teisę garantuoja, tačiau JF deklaracijos 18 paragrafą, kuris suteikia žmonėms tikėjimo ir sąžinės laisvės teises, paneigia, žmones persekioja ir didžiausiomis bausmėmis baudžia tuos, kurie šių teisių reikalauja". Tai turima galvoje bolševikinė Rusija ir jos satelitai.

Toliau pareiškime konkrečiai nurodomi Lietuvos įvykiai. "Paskutinėmis savaitėmis vėl buvo atkreiptas pasaulio dėmesys į tikinčiųjų žmonių prispaudą ir persekiojimus, kada Lietuvoje įvyko net keli susidarinimai, kaip paskutinė ir tragiška neparemiama protesto priemonė, 17,000 Lietuvos gyventojų pagalbos šauksmas buvo pasiųstas Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui". Ar į šį šauksmą buvęs Austrijos katalikų kandidatas į prezidentus reagavo? Ar Jungtinės Tautos žmogaus teises gina tik popieriuje?

Vokietijos katalikų vyskupai gerai žino, kad bolševikiniuose kraštuose veikia valstybiniai bažnyčių komisarai, kurie nustato, kiek seminarijų leistina, kiek kunigų galima paruošti, kokios bažnyčios ar maldos namai gali būti remontuojami etc. Nors bolševikiniuose kraštuose bažnyčia yra atskirta nuo valstybės, tačiau bolševikinė biurokracija diktatoriškai tvarko religinius reikalus kaip kompartijos ideologija reikalauja: naikinti religijas palaipsniui iki galutinio sunaikinimo.

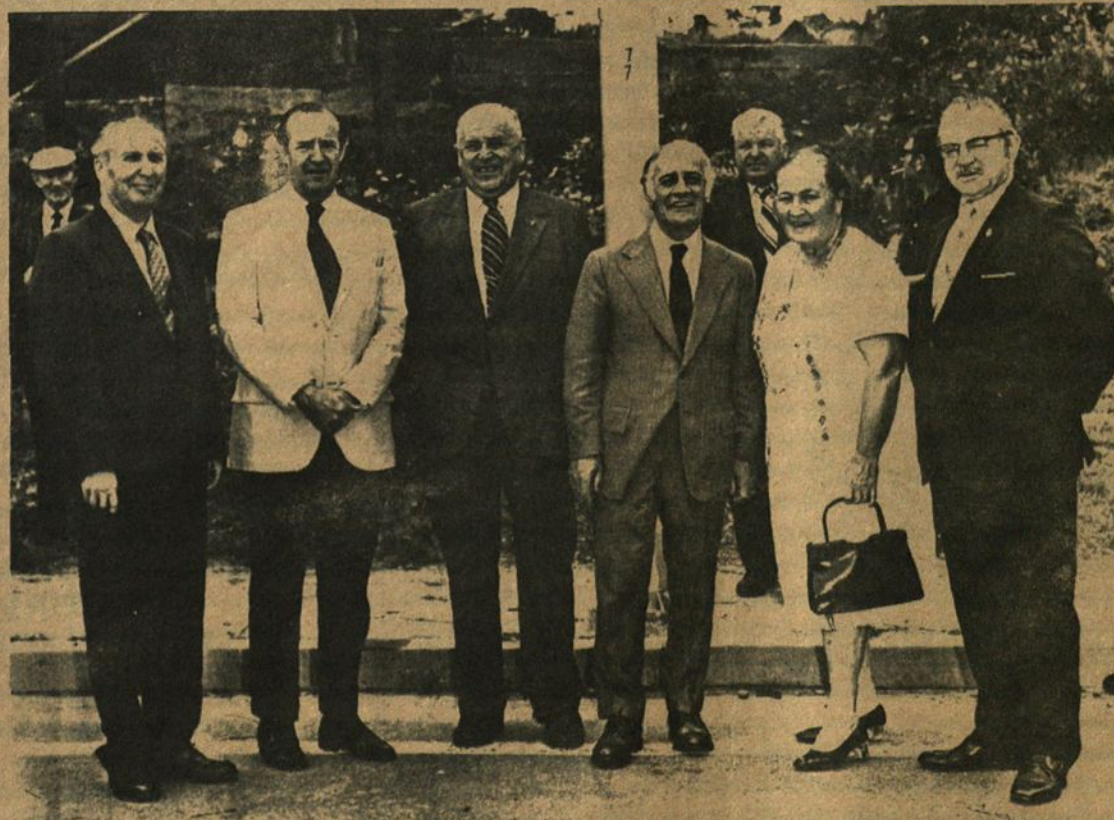
Mums nenuaujiama, kad Sovietų Rusijoje ir jos pavergtuose kraštuose žmonės, kurie išpažįsta tikėjimą ir sąžinės balso, paiso, nežūrint, kas jie bebūtų -- žydai ar krikščionys, katalikai ar baptistai, -- mokslininkai ar

rašytojai, -- yra areštuojami, ištreimiami, į bėprotnamius uždaromi, gyvi palaidojami. Taip pat visiems žinoma, kad bolševikinėse valstybėse tėvai neturi teisės auklėti vaikų religinėje dvasioje: tik Komunistų partija teturi teisę ugdyti ateizmą.

Pareiškime nurodoma, kad nuo 1945 m. iki 1972 m. yra žinomi 2943 atvejai, kai bolševikinės Rusijos piliečiai dėl religinių "nusikaltimų" buvo suimti ir nubausti nuo vienerių iki 25 metų kalėjimo arba priverčiamo darbo stovyklos. Tačiau pareiškimas nenurodo, kiek žuvo vien lietuvių dėl žmogaus teisių ir religinės bei tautinės laisvės gynimo. O kiek žuvo kitų tautų religinių ir tautinių kovotojų? Tai siekia ne tikstančius, bet šimtus tikstančių, o gal ir ne vieną milijoną.

Baigiamas pareiškimas šiais žodžiais: "Nuolatinis žmogaus teisių nepaisymas ir prispauda yra pastovus įspėjimas mums visiems, kurie gyvename laisvėje ir galime naudotis žmogaus teisėmis, kad mes nuolat su griežtumu pakeltume balsą dėl persekiojamųjų".

Kada V. Vokietijoje dėl oficialios vyriausybės Rytų politikos dominuoja baimė ir atsargumas, kardinolas J. Doepfneris ir visų vokiečių katalikų vyskupų pakeltas balsas dėl sąžinės laisvės persekiojimo bolševikiniuose Rytų kraštuose yra didelė moralinė parama viso pasaulio kovotojams dėl visokeriopų tikrų, demokratinų laisvių: religinių, tautinių ir valstybinių. Būtų prasminga, kad šianbaisan atsilieptų ir kitų tautų kardinolai, o gal ir jų visų vardu pats Popiežius. Nuoširdi padėka ir pagarba garbingajam kardinolui Julijui Doepfneriui ir visiems vokiečių katalikų vyskupams!

Waterburio lietuviai suorganizavę birželio įvykių minėjimą, su kongresmanu John Monagan ir miesto meru Victor Membruno. Stovi iš kairės: LB apyl. valdybos pirm. dr. P. Vileišis, meras Victor Membruno, Lietuvių Moterų Klubų pirm. D. Venclouskaitė ir ALT skyr. pirm. A. Čampė.

Aleksas Kunevičius, Custom Trim Products Inc. prezidentas

CLEVELANDO LIETUVIS MILIJONIERIUS

Praeitą savaitę The Cleveland Press atspausdino idomų reportažą savo pramonės ir prekybos skyriaus redaktoriaus Ray de Crane apie lietuvių kilmės milijonierių Clevelande Aleksą Kunevičių, kurį čia sutrumpintai perspausdiname.

Custom Trim Products, Inc., Clevelande, rašo Ray de Crane, turi egzekutyvinį šefą kokio neturi jokia kita firma. Būtent, turtingai medžiui išmuštame kompanijos prezidento Alekso Kunevičiaus biure yra pakabinatas Visagallo portretas, kurį bažnyčią lanką tuoj atpažins, kaip Šv. Širdies reprodukciją. Besidomintiems šiuo portretu klientams Kunevičius paprastai paaiškina: "Jis

yra mano Chairman of the board".

Custom Trim Products Inc. prezidentas Kunevičius, toliau dėsto Ray de Crane, nėra joks religinis fanatikas. Iš tikrų jis tiki, kad "Golden Rule" yra sektina filosofija. Pasirašydamas prekybos kontraktus savo biure, dažnai savo klientams sako: "Mes galime leisti savo advokatams prižiūrėti sutarties formalumus, bet jei mes abu seksime mano "Chairman of the board" pamokymus, turėsime geriausią biznio propoziciją, kokia yra įmanoma. Prezidentas Aleksas Kunevičius, 53 metų amžiaus, savo pasisekimui pilną kreditą duoda Aukščiausiam. Septynerių metų laikotarpyje jo įmonė iš vieno žmogaus išaugo į besiplėtojančią korporaciją su 300 tarnautojų ir 6 milijonų dolerių apyvarta, kuri turi savo skyrius beveik visuose pasaulio kraštuose. Ir visai neseniai jam buvo pasiūlyta biznį paduoti už 10 milijonų dolerių.

Bet tai nereiškia, kad jo kelias buvo klotas rožių žiedais. Būdamas 36 metų amžiaus, nuosavybės pirkimo - pardavimo apyvarta davė jam apie milijoną dolerių. Per sekančius penkerius metus, toje pat srityje, jis beveik viską prarado. Tada jis perėjo į automobilių pardavimo biznį ir galvojo būsiąs geras "salesman".

Bet jis negalėjo sutikti su faktu, kad daugelis pirkėjų po kelių savaičių (Nukelta į 7 psl.)

Darbo netekus ok. Lietuvoje

Bolševikinė propaganda išuliai skelbia, kad sovietinėje santvarkoje nėra nedarbo klausimo. Esą, darbo paklausa visad viršija darbo pasiūlą. Antra vertus, darbo politikoje veikia žiaurus principas: kas nedirba - tas nevalgo!

Tas posakis atidengia ir žiaurią gyvenimo tiesą: darbas yra socialinė prievolė, valstybė gali priversti žmogų dirbti. Gali, aišku, tam žmogui ir darbą paskirti. Gali ir prie darbo prirakinti, kaip atskirų pasų sistema prie žemės darbo prirakinti kolūkietiai...

Tačiau atsitinka sovietinėje darbo sistemoje visiškai panašiai atveju, kurių pilnas laisvojo darbo pasaulis -- žmogus netenka darbo ir pasidaro bedarbis.

Laisvojo pasaulio darbo struktūroje valstybė rūpinasi bedarbiu. Jam siūlomas vienas ir kitas darbas, jeigu toks yra darbo ištaigos dispozicijoje. Darbas negali būti siūlomas bet koks, bet darbo branža privalo būti arti bedarbio darbo igūdžio branžos.

Svarbiausia gi valstybės prievolė bedarbiui yra bedarbiui mokama pašalpa. Amerikoje bedarbis išlaikomas valstybės, pašalpa nėra tokia jau maža, ji mokama ilgą laiką, kartais net virš metų. Dažnai per tą laiką darbo netekęs žmogus pajėgia susitvarkyti atrasti vienur kitur darbą. Ilgo periodo pašalpa igalina žmogų apdairiai susirasti jam tinkamą darbą, arba rinkos sąlygomis pasikeitus, grįžti į buvusią savo dabovietę.

Kaip šis opus ir jautrus klausimas tvarkomas ok. Lietuvoje? Atsakymą į tai teikia, pav. skiltis "Juridinė konsultacija", ką paimame iš "Komjaunimo Tiesos". (Nr. 125).

Seka klausimas: buvau atleistas iš darbo dėl etatų mažinimo. Apie būsimą atleidimą mane išpažino prieš dvi savaites. Ar turiu teisę gauti išeitinę pašalpą?

Į tokią keblią situaciją pateko klaipėdietis E.S.

(Kai į Klaipėdą plačiu srautu plaukia iš Rusijos visokie "specialistai", lietuvi E.S. išvaro iš darbo, "dėl etatų mažinimo")

Kapsuko universiteto vyr. dėstytojas Antanas Dambrauskas duoda juridinę konsultaciją:

Darbo įstatymų pagrindų 19 str. nenumato išeitinės pašalpos pakeitimo išpažinimo prieš dvi savaites. Todėl, nepriklausomai nuo to, ar darbuotojas išpažino apie būsimą atleidimą dėl etatų mažinimo, jam turi būti išmokėta dviejų savaičių vidutinio uždarbio dydžio išeitinė pašalpa.

(Nukelta į 2 psl.)

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

LIETUVIŲ DIENOS SYDNĖJUJE

Ateinančioms Australijos Lietuvių Dienoms, prasidedančioms šių metų gruodžio 26 dieną didžiausioje lietuvių kolonijoje Sydnejuje, pasirodymas vyksta su didžiausia energija ir darbiniu kruopštumu. Rengimo komitetas yra labai darbštus, sumanus ir šiame reikale prityręs, taip kad priekaištų jam daryti tikrai nereikės. Visam šiam darbui vadovauja visuomet besišypsas ir, atrodo, niekad nepyktas, dr. Benius Vingilis, kuris su komiteto informacijos vadovu Jonu Zinkum, sušaukė čia gyvenančius paskirų lietuviškų laikraščių spaudos atstovus, davė jiems platesnes šventės informacijas.

Kiekviena Australijos lietuvių kolonija yra veikli ir daug dirba įvairiose kultūrinėse srityse. Didesniosios turi gerus chorų, tautinių šokių grupes, sporto klubus ir kt. Skautų veikla yra plačiai išsiplėtusi visoje Australijoje, kai moterų draugijos dirba įvairius šalpos darbus, šiam visam lietuviškam veikimui davus didesnį paskatinimą, yra rengiama Australijos Lietuvių Dienos, įvykstančios kas antri metai. Tai būna lyg ir pasirodymo varžybos tarp atskirų meno, sporto ir kitų grupių, tuo pačiu duodant paskiriems žmonėms progos patirti savoje lietuviškoje aplinkumoje, pamatant ir išklaustant vieną ar kitą didesnį mūsų kultūrinį pareigumą. Tai yra pati geriausia priemonė mums ir mūsų vaikams ilgesnį laiką išlikti sąmoningais lietuviams, atgaivinti gėstančią lietuvišką veiklą, kai mūsų jaunimas ir pats dalyvaudamas šiose didžiosiose mūsų šventėse, turi galimybę pajusti, kad būti lietuviu yra ne tikasmeninis malonumas, bet ir garbė.

Lietuvių Dienų programa šiais metais yra sekanti: 1. Iškilmingos L. D. pamaldos, į kurias yra pakviestas Sydnejaus katalikų vyskupas, 2. Meno paroda, 3. Jaunimo koncertas ir susipažinimo vakaras, 4. Tautinių šokių vaka-

Dr. Benius Vingilis

ras, 5. Dainų šventės koncertas, 6. Teatro spektaklis, 7. N. Metų tradicinis balius. Šiais metais šios programos buvo išimta Literatūros Vakaras, kadangi dėl ribotų dienų skaičiaus, jį nebuvo įmanoma įtraukti į programą. Dėl to jau buvo kilę daugelis pasisakymų spaudoje ir privačiai. Be aukščiausio minėtos programos, Lietuvių Dienų metu vyksta Australijos Lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavimas ir valdomųjų organų rinkimai, taip pat ir kas metai vykstanti Sporto Šventė.

Komitetas stengiasi visus parengimus ruošti kaip galima arčiau vienas kito, nes šiame dideliame Sydnejaus mieste nuotolinai yra milžiniški. Visos šventės užbaigimui, yra rengiama N. Metų balius, šiais metais vyks dveji baliai, tai jaunimui sportininkai ruošia vienoje policijos klubo salėje ir vyresniesiems su vakariene ir pilnu patarnavimu yra rengiamas balius viename iš puikiausių Sydnejaus "Chevron" hotelyje, kur įėjimas bus 7 doleriai.

Pagarbinti Australijos Lietuvių Dienos po visą pasaulį buvo paruošta specialūs plakatai, kuriuos Sydnejaus Jaunimo Kongreso atstovai išvežė į Ameriką. Australijos lietuviai tikisi, kad šiomis lietuvių dienomis susidomės ir dalis Amerikos lietuvių ir gal būt aplankys šią mūsų mažą lietuvišką Australijos centrą pamatant, kad ir mes dar esame tiek dvasiniai, tiek ir kultūriniai stiprūs ir gyvi.

Australijos lietuvių laukia svečių iš visur ir jų tikrai neapvils.

Paskutiniuoju laiku Australijoje buvo atšvestos trijų garbingų ir darbščių lietuvių veiklos ir amžiaus sukaktys. Melbourne Soc. Globos Moterų d-ja atšventė buvusios savo pirmininkės ir ilgametės šios draugijos narės Eugenijos Nagulevičienės 50-ties metų socialinės globos darbo. Turėdama jau virš 70 metų, ši darbščioji moterų veikėja dar ir dabar dirba, sielojasi ir visuomet padeda bet kuriam mūsų lietuviškame socialiniame darbe, kurį pradėjo savo jaunystėje Lietuvoje ir jį tęsia iki dabar.

Savo amžiaus 60-ties metų sukaktį Brisbanės lietuvių kolonijoje atšventė kun. dr. Petras Bačinskas. Gimęs Dzūkijoje, jis baigęs Prienu gimnaziją, įstojo į Kauno kunigų seminariją, kurią baigęs, vėliau žinias giliau teologijos fakultete, studijavo filosofiją Innsbruko universitete ir ten įsigijo doktoratą. Jis buvo pirmuoju Australijos "Tėviškės Aidų" redaktorium, dirbo Geelong, Canberros ir Hobarto parapijose, 1966 metais buvo išvykęs į Ameriką, vėliau Vokietijoje ėjo vienus metus Vassario 16 gimnazijos direktoriaus pareigas ir 1968 metais, grįžęs į Australiją, buvo paskirtas Brisbanės lietuvių kapelionu, Brisbanės lietuvių savo kapeloną pagerbė labai gražiomis vaišėmis, linkėdami geriausios laimės ateityje.

Pats "jauniausias" sukurtovininkas yra mūsų Lietuvių Dienų "propagandos ministeris" Jonas Zinkus, sulaukęs savo 50-ties metų amžiaus. Jis yra mūsų nepavargstas, su dvasia ir kūnu suaugęs, skautų veikėjas, G. imimo nuo Krakų miestelio, savo skautavimą pradėjo 1929 metais.

Perspektyvos...

(Atkelta iš 1 psl.)

Abu pasiūlymai susilaukė senatės ir jei juos senatas dar priims, Nixonas galės mesti kaltę už jų užvilkinimą demokratams.

Nixono stiprybė yra užsienio politika, kuriai kongresas gali palyginti daug mažiau kliudyti. Čia praktiškai jis turi labai didelės daugumos amerikiečių pritarimą. Tiesa, sakoma, kad galų gale rinkiko nuotakas daugiau nulemia būklė jo kišenėje, o ne laimėjimai užsienio politikos horizontuose, tačiau jei ta kišenė būklė per daug nepasikeis, o greičiausiai per ateinančius tris mėnesius tik kiek pagerės, užsienio politika gali būti nemažas kreditas bendrame nusiteikime.

Lieka tik Vietnamo karas, kuriam McGovern turi dėkoti už savo iškilmą. Abu kandidatai sutinka, kad amerikiečiai turi pasitraukti iš aktyvaus dalyvavimo tame konflikte. Nixonas tačiau reikalauja pirmiau paliaubų ir belaisvių paleidimo. Jei Nixonui pasisektų susitarti Paryžiuje dėl savo sąlygų priėmimo, jis turėtų savo pusėje didelę daugumą rinkikų. Jei ne, jis galės aiškinti, kad šiaurinis Vietnamas nepriėmė jo pasiūlymo dėl padaršinimo iš ... McGovern pusės.

Taip atrodo šiandien, tačiau neturime užmiršti kad politikoje galimos visos staigmenos.

tais ir per visą savo gyvenimą ne tik pats neatsisakydamas savo pamėgtu skautavimu, išklaidamas iki skautininko laipsnio, bet taip pat ir visą savo šeimą išaugindamas puikiais skautais ir jų vadovais. Be skautavimo J. Zinkus yra plačiai žinomas ir mūsų bendruomeniniame gyvenime. Visiems mūsų sukurtovininkams "Ilgiausių Metų".

Lietuvių Sodyba, kurios statymo darbai Sydnejuje eina pilnu tempu, susilaukė didelio susidomėjimo ir iš daug skaitlingesnės latvių kolonijos Sydnejuje, kurie su visa savo ekskursija buvo atvykę aplankyti šios sodybos, skirtos būsimiesiems mūsų pensininkų apsigyvenimui.

Tradicinis Sydnejaus skautų ruošiamas kaukių balius praėjo su geriausiu pasisekimu, dalyvaujant virš 400 svečių. Pats kaukių paradas buvo irgi labai įdomus ir teisingai: Vida Kabaillenė, Onutė Maksvytienė ir dr. A. Mauragis turėjo nelengvą darbą išrinkti pačias geriausias kaukes, kurių laimėtojai tapo jaunasis mūsų dailininkas R. Badauskas, Vida Vilūdnaitė ir dr. Vytautis Kišonas.

Melbourne sugerpusis skautų veikla M.K. Čiurlionio diskusijų Klubas, kuriam vadovauja Paulius Baltutis, Be jau buvusių įdomių diskusijų vakarų, ateityje yra numatyta suruošti sekančių paskaitų diskusiniai vakarai: dr. Karolio Kazlausko paskaita apie psichines ligas ir jų priežastis, J. Petraičio paskaita apie religijos reikšmę lietuvių išlaikymui išsivijoje, pirmųjų D. P. transportų 25-rių metų minėjimas nuo atvykimo į Australiją. Panašūs klubai veikia Sydnejuje ir Newcastleje.

Darbo netekus...

(Atkelta iš 1 psl.)

Iš atsakymo aiškėja, kad ir sovietinėje sistemoje neišnyko kapitalistinės visuomenės problemos: atleidimas iš darbo, bedarbio rūpestis. Sovietijoje žmogų lengvai gali išmesti iš darbo, prisiidengus banaliu "etatų mažinimo" titulu.

Bet jeigu išmesti taip lengva, kaip elgtis išmestus?

Išmestajam iš darbo atkaišama dviejų savaitių pašalpa. Vidutinis darbo žmogaus atlyginimas ok.

Lietuvoje siekia (daugiau daugiausiai) iki 100 rublių. Tad aptariamam klai pėdiečiuji įstaiga ar įmonė išmoka 50 rublių. Gyvendamas iš tos pašalpos bedarbis kritiškai suvaržytas darbo paiešką.

Bado verčiamas, jis privalo stvertis už bet kurio darbo. Tai ir bendrai nėra lengva ok. Lietuvoje, iš darbo atleistajam atarasti pakenčiamesnį darbą. Jis turi rodyti savo darbo knygutę, kurioje įrašo jo darbingumo kvalifikaciją ir atleidimo priežastis. "Etatų sumažinimas" dalinai yra vilko bilietas, nes tai sovietinėje sistemoje neigiamai atestuojanti pastaba.

Dvi savaitės prabėga bemaž. Tai nėra dvylikos ar šešiolika mėnesių, kurių metu gana dosniai šelpiamas, pav. Amerikos bedarbis. Rūpestis bedarbiu, kaip matyti, sovietinėje valstybėje yra pasigailėjimo stadijoje. Socialinė dirbančiojo apdrauda sovietuose yra visiškai mizerija, lyginant tai su kapitalistinių kraštų darbininko socialine apdrauda.

Tačiau, aptariamam šiame kazuse klaidėdiečiui E.S. plačiai pradarytos durys ieškoti darbo Rusijoje. Tokį darbą atradęs per atitinkamus konsultacijos biurus, jam

PROF. DR. A. MACEINAI DĖKOJANT (5)

Tėv. TOMAS ŽIŪRAITIS, O. P.

14. Bažnyčios su pasauliu santykiai arba atvirkščiai. Čia mudu truputį ir vėl nesutariame (Mc., Nr. 37).

Kas gi Bažnyčia? Bent šiek tiek galėjau čia užsiminti, kiek tai laikraštyje įmanoma ir būtina. Pasaulio samprata? Kaip žinote, Dievo sukurtasis pasaulis yra ne tik geras, bet ir labai geras su visais savo pavaldais. Piktos valios "kūrybos" pasaulis yra visokeriopo "blogio persunktas". Kristus liepia mylėti šį -- Dievo sukurtąjį pasaulį, bet nebėgi iš to pasaulio, nes šis savo ruožtu yra savotiškai šventas (šv. Tomas Akviniatis). Kristaus žodžiais: "Aš neprašau atimti juos iš pasaulio, bet apsaugoti juos nuo pikto", nuo dieviškumui ir žmoniškumui priešingo pasaulio -- nuo nuodėmės pasaulio (plg. Jon. 17, 15). Šis pasaulis nepakenčia Kristaus ir Jo Bažnyčios, prie šio pasaulio neturime teisės derintis: "Nesitaikinkite prie šio pasaulio" (Rom. 12, 2). Kitaip sakant, nesitaikinkite prie piktybės dvasios, kuri žmogiškąją veiklą ir kultūrą, skirtą tarnauti Dievui bei artimui, piktinaudžia, paverčia nuodėmės "įrankiu".

Ir Kristus savo žmogiškąją prigimtį yra Dievo kūrybos pasaulis ir iš pasaulio. Taip ir Jo Bažnyčia savo žmogiškąją kilmę yra dieviškos kūrybos pasaulis irgi iš pasaulio. Tik Kristus ir Jo Bažnyčios dieviškoji prigimtis, jų dievažmogiškoji galia ir misija yra ne iš žmonių (valios ir malonės) pasaulio, nors šis ir geriausias būty.

Blogio persunktas pasaulis laukia ne pasmerkimo, bet išganymo. Todėl, Kristaus įsteigtoji Bažnyčia ir nusileidžia prie nuodėmingo žmogaus ir jo pasaulio bet savo pasaulio Dvasia kyla ten, kur ji pašaukta -- į Dievo ir Žmogaus karalystę (plg. Vat. Dokum., III, p. 180-182). Tik į tokią pasaulį ji eina, nes Dievo ir teisingųjų pasaulis nereikalingas išganymo (Vatik. Dokum., I, p. 170). Visokeriopo rūšies esama pasaulio. Čia, kad mes labai dažnai pasitenkiname terminu "pasaulis", preciziškai nepaaiškindami, apie kokį pasaulį kalbame.

15. Religijos santykiai su kultūra? Jums atrodo, kad iš dalies ir aš suvedu religiją į gryną vidinį pergyvenimą (Mc., Nr. 37).

Aš šitaip savo straipsnyje "su rišau" religiją su kultūra: "Kaip upės srovės tekėjimas savo ruožtu yra savarankiškas ir priklausantis nuo savo šaltinio, taip ir kiekvieno krikščioniškos kultūringumas tam tikra prasme yra savarankiškas ir priklausantis nuo pačios Bažnyčios. Kaip joks šaltinis nelenktyniauja su jam priklausančios upės vaga, taip ir Bažnyčia nelenktyniauja su jai priklausančios kultūros prasme" (Žr., Nr. 25). Bažnyčia, būdama dievažmogiškos prigimties, yra krikščioniškos kultūros šaltinis, kurio gėlmės glūdi tik Kristaus Asmenyje. Iš viso kultūra, skirtinga nuo civilizacijos, reiškia tam tikrą asmeninių vertybių visumą, liudijančią žmogaus kūrybą kaip jo gyvenimo būdą. Kai tas kūrybiškas gyvenimo būdas yra bdingas Kristaus ir Jo Tautos (Bažnyčios) gyvenimui, kalbame apie krikščionišką kultūrą. Kai šios kultūros žmogui yra ne tik būdinga, bet ir esminga gyventi Kristaus pavyzdžiu ir malone, kiek tai jam įmanoma, kalbame apie jo asmenybei charakteringą krikščionišką religiją, kurią praktikuoti neužtenka vidinio nusiteikimo, bet ktnu ir sieja pasižventimo, ir t.t. Tiek kultūringas, tiek religingas gyvenimas visada reiškiasi tam tik-

atmoka kelionpinigius ir įsikūrimo pašalpą.

Menkas rūpinimasis darbo netekusiais ok. Lietuvoje turi savo gilią šaknį. Tai yra viena iš priemonių įgundyti bedarbių krautytis iš savo tėvynės ir ištirti plačios "tėvynės" plotoose.

Žmogų išvaro iš Lietuvos bado grasme. (Dr.)

ros rūšies kūryba. Jau vien tik dėl tokio kūrybinio pabrėžimo ryšium su tos mano (aukščiausio pateiktos) upės šaltiniais (ar kaip čia kitaip tą mano pavyzdį pavadinus) laikykite mane ištelsintu, kiek tai liečia religijos neatskyrimą nuo kultūros arba atvirkščiai. Religija -- kultūros atgaivėja.

16. Gimtoji kalba liturgijoje sielovados atžvilgiu esanti iš tikro žingsnis pirmyn, o jau religinių mažumų atžvilgiu iš tikro esanti žingsnis atgal, jei gu neblogiau. Toji kalba virtusi net įrankiu toms mažumoms nutautinti. Pateikiate ir vieną iš pavyzdžių -- kazimierinių kapinių Chicagoje nelemtinga istoriją tam įrankiui pailustruoti pagal "Tėviškės Žiburių" vedamąjį (Mc., Nr. 37).

Kas nori, sakysim, žmogų mušti, tas ir lazda randa. Kaip lazda, o ne mušamas žmogus, tampa įrankiu žmogui sužaloti, taip panašiai ir "sielovadinis" piktinaudžiautojas, o ne piktinaudžiaujama gimtoji kalba, tampa įrankiu religinėms mažumoms nutautinti.

Kiekvienas gėris, kaip žinote, yra atviras ir geros, ir piktos valios žmogui bei visam jo pasauliui. Irgi Jums nepaslapstis (kaip ir visi kiti čia mano "išvedžiojimai"), kad ne blogi, o gėrį įmanoma piktinaudžianti. Juo turiningesnis gėris, juo daugiau galimybių (ne teisių) jį piktinaudžianti. Gimtoji kalba yra nuostabus turiningumo gėris, padidytas net Sekminių stebuklų visoms tautos. Šiuo požiūriu iš dalies suprantama, kodėl atsiranda tokių, kurie, sakysim, net patį Dievą ir Žmogų piktinaudžiauja, ir vis dėlto Jis lieka tobuliausias Gėris, o ne koks nors įrankis.

Panašiai ir kiekviena gimtoji kalba lieka savo rūšies gėris savyje, nežūrint kas ir kaip jos vardu mėgintų nutautinti religines mažumas. Kai gimtoji kalba liturgijoje iš tikro yra žingsnis pirmyn, tai tuo pačiu ji negali būti žingsnis atgal ir tautiniu atžvilgiu. Ji gali būti tokia, kokia šiuo atveju ji visada yra -- iš tikro žingsnis pirmyn. Juo labiau, kad visuotinė Bažnyčia savo anttautiškumu -- katalikiškumu siekia religinės ir tautinės darnos idealo, esmingo jos sielovadai. Priešingai pavyzdžiai priklauso ne pačios visuotinės Bažnyčios sielovadai, bet bažnytinio gyvenimo šiandienintojams, jų sampratos religinei ir tautinei "sielovadai". Tokiems "sielovadininkams" visada yra būdinga

ir kapinių dvasia, mėginanti palaidoti kazimierinių ar nekazimierinių kapinių tiek religinę, tiek tautinę neličiamybę. Tai "sielovadininkai", kurių, deja, netrūko ir tais laikais, kai liturgijoje pirmavo lotynų kalba, kuriai ir dabar priklauso dera ma vieta toje pačioje liturgijoje (Vatikanas II). Prieš tokius "sielovadininkus" pasisakome, nemesdami nei šešėlio gimtajai kalbai liturgijoje.

Blogiausia tai, kad mūsų religinėse mažumose yra tokių, kuriems mūsų gimtoji kalba ne pageidautina net ir ten, kur nėra jokios kapinių dvasios, kur lietuvių ir svetimtautių parapijose plačiausiai mums atidarytos durys. Šių nepageidautojų supratimu ar nesupratimu mūsų gimtoji kalba iš viso esanti nereikalinga tremtyje, nes ji reiškianti visokios pažangos stabdį, blogybių įrankį, ir t.t.

Arba vėl, mūsų religinėse mažumose yra ir tokių (ne tik Amerikoje ir Kanadoje), kuriems jau ir lotynų kalba nereikalinga liturgijoje. Nelaik jų pasirodant bažnyčioje, jeigu Mišias laikys lotyniškai, nekaltant jau apie visos bažnyčios atsakinėjimą lotyniškai. Suprantama, kas gi iš mūsų gerai bent retkarčiais pasirodys. Visokiais būdais, Profesoriau, tampame bažnyčioje savanoriškais "svetimšaliais tremtinių prasme", neminint čia kai kurių išimčių.

Kai tikintysis negali atsiklausti dalyvaudamas tose Mišiose, kurios laikomos ne mūsų gimtąja kalba, lai jis jose dalyvauja taip, kaip jam įmanoma: "Ad impossibilia nemo tenetur" (neįmanomi dalykai nei pareigoja).

Dar kartą Jums dėkoju už pastabas, paskatindamas bent dialogo būdu grįžti prie Jūsų ir mūsų labai svarbių klausimų. Ačiū už nuoširdų mūsų visų įspėjimą, primenantį kardinolo Wright įsidėmėtiną pareiškimą spaudoje 1970 metais, būtent:

"Baigiame pamiršti, kas mes esame; mums tik rūpi, kaip mes esame. Ar ne laikas tad padaryti šį mąstymą turiningesnį?"

Su gilia pagarba ir nuoširdžiu dėkingumu --
Tėvas Tomas Žiūraitis, O.P.
Washington, D. C. 1972.VI.13

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

NAUDOKITĖS PROGA — SKRISKITE PAPIGINTA KAINA Į LIETUVĄ RUDENĮ IR ŽIEMĄ

Walter Rask-Rasčiausko vadovaujamas American Travel Service Bureau šiais metais yra suorganizavęs daug grupinių kelionių į Lietuvą.

Jis pirmasis pradėjo organizuoti ekskursijas ir tą darbą sėkmingai tęsia jau 11 metų. Jo kelionės tvarkingai suplanuotos ir visuomet vyksta sklandžiai.

Dar yra kelios vietos sekančiose ekskursijose:

CHICAGA-NEW YORK SPALIO MĖN. 2 D. —

15 dienų kelione,
iš New Yorko \$660.00 + tax,
iš Chicago \$760.00 + tax*

11 dienų Lietuvoje.

PRALEISKITE KALĖDAS IR NAJUS METUS LIETUVOJE.

CHICAGA-NEW YORK GRUODŽIO MĖN. 21 D. —

14 dienų kelionė
iš New Yorko \$660.00 + tax,
iš Chicago \$760.00 + tax*

11 dienų Lietuvoje.

* Total tour prices are subject to airline agreement and government approval.

Dėl informacijų kreipkitės į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telefonas (312) 238-9787

Jei planuojate bet kur keliauti — kreipkitės pas mus. Paruošime kvietimus giminėms atvykti į Ameriką. Teikiame informacijas kelionių reikalais į visus pasaulio kraštus. Parūpiname lėktuvų bilietus ir reikalingas visas.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS.
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI ISREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

SATELITO STATUSAS

Prieš keletą metų "satelito statusas", gana grioždiškas nusakymas, buvo linksnuojamas ir išelvių spaudoje. Šiuo terminu pabrėžė Sovietinės Rusijos kontroliuojamų valstybių santykį su Kremliumi. Satelito padėtyje yra tos valstybės, pro kurias perėjo Raudonosios armijos banga, atslūgo atgal, bet kraštuose paliko priverstinai įtvirtintus sovietinius režimus. Tačiau, šis susovietinimas nėra rusiškojo sovietizmo kopija, bet turi savo atspalvius. Maskvinės kontrolės intensyvumas skirtingas Bulgarijoje, Vengrijoje, Rumunijoje, ir kt. Tai ypatingai žymu iš žemės ūkio struktūrų. Visos satelitinės valstybės nevykdė maskvinio tipo kolchozinimo, žmonių ryšio su žeme nedraskė. Tuo buvo išsaugota galimybė taiksnės evoliucijos ir būsimąjį susitvarkymą, kuris ateityje neišvengiamai ateis su valstybinės laisvės ir suverenumo atgavimu.

Pabaltijo valstybės, satelitinio statuso šalininkams atrodė, toks statusas būtų parankesnis už visišką inkorporaciją į Maskvos imperiją.

Birželio mėn. "Varsnos", lietuvių mokslo ir kultūros mėnraštis, leidžiamas Varšuvoje ir atstovaujantis Lenkijos lietuvių, netiesiogiai prašė, kad "satelito statuso" tema. Eugenijus Petruškevičius, žurnalo išanginiam rašo apie Lenkijos liaudies respublikos VI Seimą. Tai satelito statuso valstybės įstatymdavystės organas. Straipsnyje neišvengiama komplimentinė duoklė Socialistinio parlamento pranašumams, lyginant jo prigimtį su buržuazinių parlamentų institucija. Autorius mano, kad socialistinis parlamentas gliaulau realizuoja įstatymdavystės organo ryšį su masėmis, su liaudimi. Socialistinės valstybės struktūroje autorius respektuoja fiktyvinę beklasės ir uniforminio galvavimo visuomenės reiškimą. Tai aiški nuolaida režimo diktatui -- nes, kaip matyti Lenkijos visuomenėje yra pliaralistinė. Bet tas pliaralizmas prislopintas, neleidus paskiroms grupėms siųsti savo atstovus į parlamentą. Tad tipingas atstovavimo laisvės suvaržymas, kuris yra režimo dogma Maskvos imperijoje, Lenkijoje (satelito pavyzdys) ne mažiau ryškus ir žeidžiantis asmens laisvės.

Autorius plačiai kalba apie Lenkijos parlamento suverenias teises: pralamento negali paleis-

ti prezidentas. Tačiau tai nėra esminis valstybinės iniciatyvos dalykas. Tai yra tvarkymosi reikalas, numatytas konstitucijos paragrafuose. Antra vertus, laisvos iniciatyvos valstybės parlamentų paleidimas reiškia politinės evoliucijos ir veiklos iniciatyvos kaitą, kuotikrai negali reprezentuoti stagnacijoje prilaikoma istaiga.

Satelito statusas reikalingas parlamentarinės stagnacijos. Tokia padėtis palanki kontrolei. Pagaliau, reikia prisiminti, kad uniforminės nuomonės istaiga negali turėti nuomonių skirtubių, kurios provokuoja parlamentines krizes. Socialistinio parlamento stabilumas kaip tik tai yra defektas, jeigu visuomenės balsas negirdimas. Jis negirdimas dėlto, kad visuomenė atstovaujama primityviai, nepilnai, fiktyviai.

"Mūsų Seimui būdinga tai, kad visus deputatus renka liaudis visuotiniu, tiesioginiu ir lygiu rinkimų būdu, slapta balsuojant", tvirtina autorius. Tačiau satelito statuso valstybėje egzistuoja dar klasės ir ideologinės grupuotės. Bet šie yra partijų padėtyje. Jie negali varžytis dėl atstovavimo. Atstovaujamos tikrai privilegijuotos grupės, remiančios režimą, kuris įtvirtintas militariu kitos valstybės diktatu. Lenkijai, tad, paliko mirażinis tariamo suvereniteto žaismas. Toks yra satelito statusas, kiek jis rišasi su valstybinės tautos tvarkymosi iniciatyva.

Satelito statusas tačiau turi tam tikras dorybes. Nelyginant Dantės Inferno turi atskirus ratus. Vienur labai jau karšta, kitur vėsiau.

Satelito statuso kraštuose nėra pragaištingo rusifikacijos poveikio. Valstybės, nebūdamos tiesiai sujungtos su Maskvos aštunkiojiškais čiulputukais, neįtraukiamos į rusinimo pelkes. Tų valstybių jaunoji karta auga ir lieka ateities kadrų savo valstybei kurti ir nėra medžiaga rusiškos interpretacijos "komunistinei" visuomenei. Satelito statuso valstybėse nėra žmonių iščiulpimo (kaip Pabaltijo valstybėse) ir Rusijos pločius. Nėra ten ir maskvinės indutrijos epideminės plėtimasis, neįtraukiamos į rusinimo pelkes. Tų valstybių jaunoji karta auga ir lieka ateities kadrų savo valstybei kurti ir nėra medžiaga rusiškos interpretacijos "komunistinei" visuomenei. Satelito statuso valstybėse nėra žmonių iščiulpimo (kaip Pabaltijo valstybėse) ir Rusijos pločius. Nėra ten ir maskvinės indutrijos epideminės plėtimasis, neįtraukiamos į rusinimo pelkes. Tų valstybių jaunoji karta auga ir lieka ateities kadrų savo valstybei kurti ir nėra medžiaga rusiškos interpretacijos "komunistinei" visuomenei.

Kaip matyti, satelito statuso valstybėse respektuojami religiniai vietnetai. Ateistinis siautėjimas, kuris taip smarkiai režimo remiamas

Pabaltijo valstybėse, netoks jau ryškus Lenkijoje, Rumunijoje, Bulgarijoje. Satelitinų valstybių vyriausybės nuolatos tupi ant parako statinių. Ir tupi tol, kol Maskva neprileidžia pakisti degtuko po statine.

Ar gali Pabaltijo valstybės evoliucionuoti iki satelito statuso? Tenka atsakyti neigiamai. Tai evoliucijai reikia išstojimo iš SSSR sąstato. Išstojimas respektuojamas SSSR konstitucijoje, bet praktiškai tai neįmanoma. Bet kuri iniciatyva šia linkme nėra įmanoma. Ji užgniaužta teroru.

Lietuviai (atrodo latviai ir estai) valstybinės iniciatyvos badą kompensuoja energingesne veikla kultūros baruose. Neužgintos plačios iniciatyvos atsakos, kur negalima įkliūti į teoretinės pasaulėžiūros perspasas, daug pasiekė. Bet rusiškam elementui vis didėjant Pabaltijo valstybėse, sunku ir būtų per daug optimistiškai tikėti, kad tokiapadėtis išsilaikys pasiektame aukštyje. Rusifikacija nėra dienos ar kitos poveikis, bet planas ilgai distancijai. Kaukazo respublikoms, lygiai ir milžiniškai Ukrainai, savo tautinių vertybių puoselėjimai paliktas kaip nekalstas pomėgis, haip hobby, nelyginant filatelija. Tautinių vertybių puoselėjimas, be natūralaus noro tapti "sau žmonėmis", persigimsta į hobby kategoriją. Šitokioje stadijoje dabar yra lituanistiniai mokslai ok. Lietuvoje.

Tad tautinio išlikimo atveju satelito statuso valstybės stovi tikresnėje padėtyje, kaip kad paglemžti tiesiogiai Maskvos kontrolei kraštai. Satelito statuso kraštai yra vėsesniame Maskvos Inferno (Pragaro) rate, kaip kad Pabaltijo valstybės. Tai matyti netgi iš čiapaminėto "Varsnų" numerio, nes jame plačiai ir simpatyngai rašoma apie mirusį istoriką Zenoną Ivinskį. (ar)

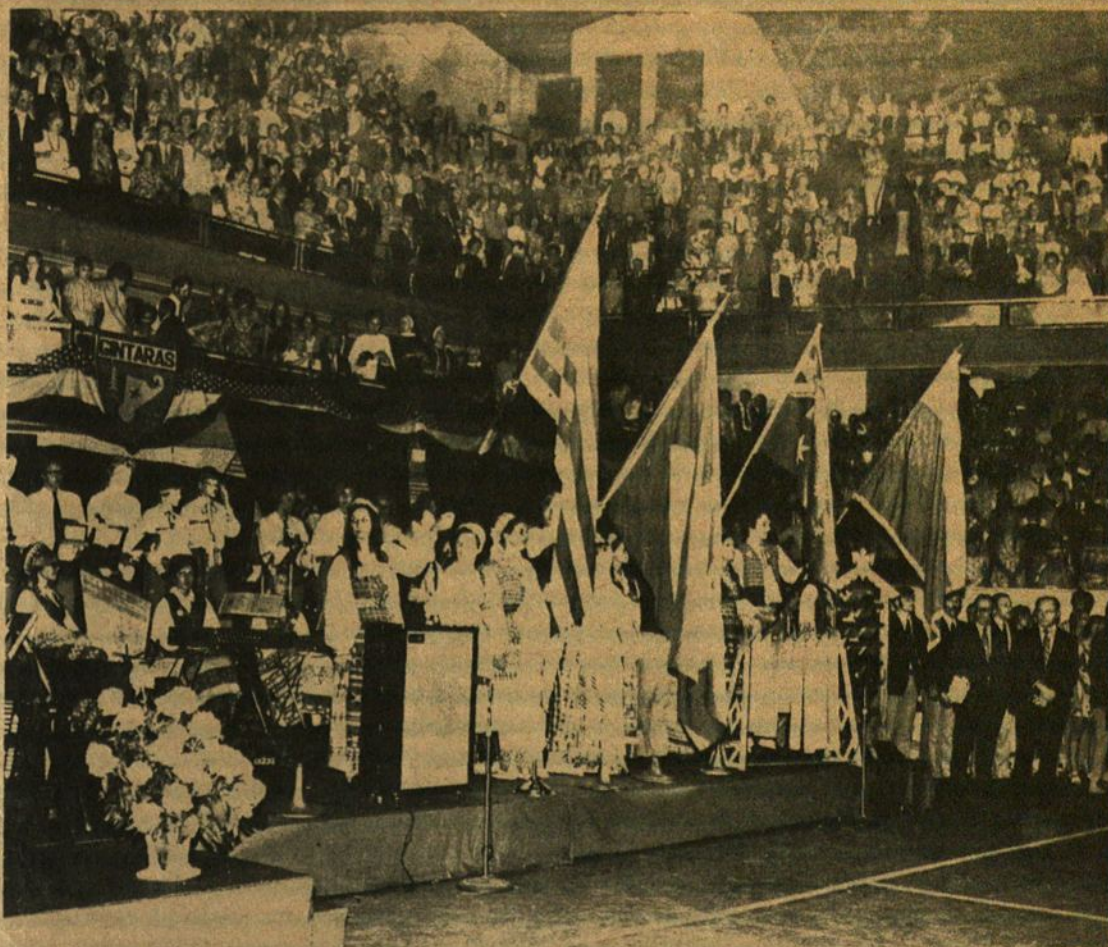
Mums rašo

ISIDĖMĖTINA KELIAUJANTIEMS Į OKUPUOTĄ LIETUVĄ...

Viena po kitos ekskursijos keliauja į okup. Lietuvą.

Nepastebėjau mūsų spaudoje nusiskundimų iš keliavusių. Neparašė nė vienas, kad jam Maskvos muitinė iškratė ir rado paslėptus pinigus, laikrodžius, žiedus ar kitką. O ypatingai pas moteris. Pernai vienai atėmė net 1,200 dol., kitai 400 dol. rastus išsiūtus į gorsestus. Kitos net nepasako, kiek muitininkai rado. Jie pinigus nusavina ir išduoda pakvitavimus. Gerai dar kad nebaudžia. Ne visus pagrindinai krato. Muitininkai žaidžia "rusišką ruletę", pakliuvai, ir į atskirą kambarį pagrindiniam tikrinimui.

Pinigus įvairių valstybių reikia surašyti, išvardinti atskirai. Taip pat kelionių čekius, brangius žiedus, papuošalus ir laikrodžius reikia deklaruoti.

Vaidas iš tautinių šokių šventės Chicagoje...

J. Carlos nuotrauka

Į Tautinių Šokių Šventę sugrįžtant... (3)

AKIMIRKOS, KURIOS DŽIUGINO

IR PRAVIRKĖ

Jurgis Janušaitis

Lūkesčiai ir didieji paruošiamieji darbai baigti. Gyvename Laisvojo pasaulio lietuvių IV tautinių šokių šventės išvakarių nuotakomis. Chicago veidas pasikeitė. Tarytum mažytė Lietuva po svetimu dangumi! Visur, įvairiose vietose susitinka Europos, Australijos, Pietų Amerikos, Kanados, JAV jaunimas ir vyresnieji. Okiek išpūdių, kalbų, kalbėlių! Šių gražių nuotakų sukūriuose girdisi gaida: parūpink į šventę bilietų, atvykome net iš Australijos, Europos, Pietų Amerikos, o bilietų nebegau name. Kokia gi čia tvarka? -- kai kas bando priekaištauti. -- Nematysime tos gražiosios šventės, apie kurią ištisus metus svajojome -- kalba australietė lietuvė, nebe gaunanti bilieto į šventę. Dieną ir naktį skamba komiteto pirmininko dr. Leono Kriaučeliūno telefonas. Nepavydime jam, juk ir galva iš paskutiniųjų rūpesčių gali plyšti. Nebekalbink šio vyro dabar, nes į jį nukreipta tūkstančiai akių, tūkstančiai klausimų. Šventės komiteto nariai, lyg drausmingi kariai, rikiuojasi savo darbų pozicijose. Netrukus prasišvėsės šventė...

Liepos mėn. 2 d. jau nuo 1 val. buvo užlieta žmonių minios amfiteatro aikštė. Jauni, viduramžio ir seneliai skubėjo į salę. Spūstis prie įėjimo. Eilės ir spūstis tęsiasi valandą su viršum, kol pagaliau 13,000 žiūrovų užima vietas International amfiteatre. Sakčiau puiki rimtis, tik tylūs dūžesiai, lyg bičių spiečiai, visuose kraštuose monotoniškai dūžė. Jungtinis choras ir orkestrai, vadovaujami muziko A. Vasaičio, laukė ženklo maršui.

Truputį po antros įsvečių tribūną ateina garbūs svečiai: JAV prezidento žmona ponja Nixon, Illinois gubernatoriaus žmona ponja D. Ogilvie, Senatorius Ch. Percy, kongresm. Ed. Derwinsky, Liet. general konsulis Juzė Daužvardienė, Pasaulio LB pirmininkas Stasys Barzdukas, Vliako pirmininkas dr. K. Valiūnas, ALT pirmininkas dr. K. Bobelis, JAV LB CV pirmininkas Vyt. Volertas. Įeinančius svečius publikai trumpai pristato JAV Gamtos Aplinkos Apsaugos Departamento Vidurio regiono viceadministratorius inž. Valdas Adamkus. Ponai Nixon šventės dalyviai su kelia audringas ilgai nesi baigiančias ovacijas.

Aidi muz. Br. Jonušo-Bernardo Brazdžionio gražus, tautiniais motyvais, specialiai šventei parašytas maršas "Lietuva -- tu mums viena". Į amfiteatrą įnešamos JAV, Lietuvos ir tų kraš-

tų, iš kurių yra į šventę atvykę šokėjai, vėliavos. Įkandin jų žygiuoja Australijos lietuvių krepšinių rinktinė, o po jų tautinių šokių grupės, nešinos savo grupių pavadinimo užrašą. Koks gražus paradas! Tiesios greitos, vilnimis banguoja jaunimas, gražus ir mielas, sunkiai dirbęs ištisus metus, tačiau jų veiduose spindi giedra, gera nuotaika. O drabužių įvairumas, spalvingumas! Nepaprastai gražus momentas. Publika įsijungia į maršo taktą ir nepaliaujamai ploja ištisą 20 minučių, kol tęsėsi paradas. Daugelio akyse spindi ašaros...

-- Vien tik parado pasižiūrėti verta važiuoti iš Brazilijos, kažkas prastarė pusbalsiai. Gaila, tik patys mažieji šokėjai pirmoje parado dalyje neižygiavo į amfiteatrą, bet pasiliko už užvarų. Sako, vietos stoka. Gaila! Amfiteatro grindinyje išaudžia gražių raštų audinių grupės užimdamos vietas. Galingai skamba JAV ir Lietuvos himnai, ypač Lietuvos himnas giedamas visų tartinai drebinga teatro rūmus.

Inž. Valdas Adamkus pasveikina šventės dalyvius ir garbinguosius svečius ir šventės pradžioje kviečia kalbėti Laisvojo pasaulio lietuvių IV tautinių šokių šventės komiteto pirmininką dr. Leoną Kriaučeliūną. Jis kalba angliškai ir lietuviškai. Kalba trumpa, gera ir taikli. Pasveikina su dėkingumu Ponį Nixon ir aukštuosius svečius ir dėmesį kreipia į laisvojo pasaulio jaunimą -- šios šventės tautinių šokių šokėjus.

-- Laisvojo pasaulio jaunime, suvažiuavę iš trijų kontinentų į laisvojo pasaulio lietuvių šventę Chicago, supynei milijoninę 2000-jų gyvų žiedų vainiką. Pasirodo šiais šventei parodėte savo dvasinį stiprumą, kad jūs norite būti ir esate lietuviai. Mes didžiuojamės jumis, brangūs jau-
(Nukelta į 4 psl.)

Įvykiai ir nuomonės

Klauda ar tendencija

Jaunimo Kongreso studijinės dienos vyko Kent Universiteto patalpose. Tai stambus ir reikšmingas įvykis. Nenuostabu, kad Universiteto administracija, kurios žinioje yra visuomenės ir studentų masės informacija, savo "press release" — pranešimais visuomenei — paminėjo Kongresą.

Dviejų puslapių pranešimas išleistas Universiteto žinių tarnybos (Kent State University News Service, Phone: 672-2727 (Code 216). Nežinia, kas suteikė informacijas šiam pranešimui, bet ne viskas tekste yra be priekaištų.

Tiksliai nurodyta, kokios apimties Jaunimo Kongresas (300 delegatų iš 13 šalių). Gerai apibūdintas šokių ansamblis Grandinė, kuris šoks Universiteto auditorijoje. Pastebėta, kad studijinės dienos Universiteto patalpose tėra dalis bendros Kongreso programos, nes šią seks savaitės sesijos Huntsville ir Toronte.

Pranešimas, sekant tekstą, paremtas pasikalbėjimu su Augustinu Idzeliu, kuris dėsto geografijos mokslus Kento Universitete. Idzelis, kartu, rūpinasi Kongreso reikalais, kiek tai liečia posėdžius Universiteto patalpose.

Kodėl Kent Universitetas parinktas Kongreso sesijoms?

Idzelis atsako, kad tą parinkimą nulėmė Universiteto iniciatyva suorganizuoti didoką lietuviškųjų veiklų knygyną ir kad lietuvių kalba įvesta į Universiteto kalbų kursų programą.

Pagal Idzelio pranešimą, visi Kongreso delegatai yra iš "non-Soviet bloc'o" šalių. Delegatai svarstysią įvairias lietuvių problemas, kurios yra jų atstovaujamose šalyse.

Tai nėra politinis suvažiavimas, — painformavo Idzelis.

Mes svarstysime integracijos, kultūros ir dorovinės problemas, — toliau dėstė Idzelis. — Atstovaujamos šalys neįeina į Sovietų bloką bet bus pabrėžtinai išlaikytas neutralitetas (but our emphasis will be one of neutrality).

Greta Idzelio autentiško pareiškimo, kuris tekste įdėtas į kabutes, žinių tarnybos pranešimas prisega šį tvirtinimą:

"Lithuania is one of 15 republic within the Soviet Union. It was incorporated into the U.S.S.R. in 1940".

Ši korektiška informacija yra pusė faktinės padė-

ties. Ir sakinytis be jokios cenzūros galėtų būti įrašytas į "Soviet Life" žurnalą. Arba jis iš to žurnalo paimtas. Arba "neutrality" pristatytas pabrėžtinai nekalčiai.

Kongreso rezoliucijų tekstai ir Kongreso "emphasis" yra intelektualus protestas prieš sovietinį smurtą, prieš okupaciją, prieš tautinį ir intelektualinį lietuvių tautos genocidą. Tad, kur čia Kongreso esmėje glūdintis neutralumas? Tai klaida arba piktybinė tendencija užsimerkti prieš faktus ir stengtis jų neįžiūrėti.

Kongreso tezeje Lietuva nėra penkioliktoji Sovietinė respublika. Kaip lygiai, Kongreso tezeje, hitlerijados metu, Lietuva nebuvo Ostlandu, "Penkioliktos respublikos" kaip lygiai "Ostlandu" Lietuvos valstybės teritorija vadina okupacinės pajėdos. Lietuviškai tezei dabartinis Lietuvos statusas yra Okupuota Lietuva. Savoka "inkorporuota" reikalauja fakto nusakymo definicijos: priverstinai inkorporuota.

Nežinia, ar šie nusakymai gauti iš Idzelio, ar juos sulipdė News Service iš savo "bendro išsilavinimo", bet tas "neutralumas" iškraipė Kongreso prigimtį esmę ir tuo pat suklaidino visuomenę. Ypač gailus atrodo Idzelio reveransas "neutralumui" akcentuoti. Tai savo rūšies menka vertiško manifestacija. (pr)

WANTED AT ONCE EXPERIENCED 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

Immediate opening on first shift, good starting rate and excellent fringe benefits.

Apply in person

THE CYRIL BATH CO.

Aurora and Solon Rds.
Solon, Ohio

An Equal Opportunity Employer (50-56)

WANTED TANDEM TRACTORS

With driver, with or without trailer. Permanent lease, year around work, central dispatch for return loads, 50% advance, terminal pay on delivery. One of world's largest carriers of buildings and building materials. Call or apply in person:

PRE - FAB TRANSIT CO.
4409 S. DIVISION,
GRAND RAPIDS, MICH.

616-532-2027 or 800-637-4181 (49-56)

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarajimui nuo BIRŽELIO 24 d. iki RUGSĖJO 15 d. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ adresu: JANSONAS — AUDRONĖ, P. O. Box 424, OSTERVILLE, MASS. 02655. Tel. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žaunynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

Toronto Maironio liet. mokyklos grupė mokinių baigusių 10 skyrių. Šiemet mokyklą baigė 51 mokinys. S. Dabkaus nuotrauka

Tautinių šokių šventė...

(Atkelta iš 3 psl.)

nime, nes jūs esate mūsų tautos išlikimo viltis. Mūsų visų didžiausias troškimas — Laisvės Lietuvai — kalbėjo pirmininkas. Jis pažymėjo, kad ne vienas mintimis šandien nuskrisime į pavergtą tėvynę Lietuvą ir susijungsime su priešpauždos iškankintais broliais ir sesėmis. Taip pat savo kalboje pirmininkas priminė mūsų kultūros reikšmę, kultūrinių vertybių grožį ir lietuvių meilę ir auką savo tautai... Jo kalba palydima audringais plojimais.

Amfiteatro parteris pražydęs jaunais žiedais — šokėjais. Jie užėmė savas pozicijas, tarytum pasirodę gražiam šokiui. Ne, dar nešokiui. Dabar prasidės svečių kalbos. Inž. V. Adamkus pristato amerikiečius kalbėtojus. Sen. Ch. Percy prisimena astronautų nugabentą į mėnulį Lietuvos trispalvę, kuri būsianti išteikta Lietuvos pasiuntinybei, Washington, išreiškia viltį, kad Lietuva bus laisva, pažymi, kad prezidentas Nixon taip pat aukštai vertina lietuvių etninę grupę, jos kultūrą ir primena, kad jis kovojęs už laisvosios Europos radio išlaikymą.

Kongresmanas Ed. Derwinski, daug padėjęs inž. V. Adamkui kviečiant ponį Nixon, sveikina lietuvių, išreiškia viltį, kad laisvė turinti būti visiems žmonėms, o taip ir lietuvių tautai. Šventės komiteto pirmininkui, kaip šio renginio šeimininkui jis išteikė Amerikos vėliavą, kuri liepos mėn. 2 d. plevėsovo Washingtono virš kapitoliaus.

Pagaliau inž. V. Adamkus pristato įžymiąją viešnią, JAV prezidento žmoną ponį Nixon. Trylikos tūkstančių židurovų atsisotja, kyla audringos ovacijos ir ilgiplojimai. Karštai ploja šokėjai.

Ponia Nixon kukli, atrod paprasta, kalba vieną minutę kukliai, bet šiltai ir nuoširdžiai. Gėrisi

lietuvių kultūra ir pažymi, kad Trečiojoje tautinių šokių šventėje buvo jos dvi dukros ir dabartinis žentas. Jie sugrįžę pasakojo, kad ji turinti sekantį kartą nuvykti į tautinių šokių festivalį, nes tai gražiausias pasirodymas pasaulyje. Ragino palaikyti lietuvių kultūrą gyvą, kad ja galėtų džiaugtis kiti, kalbą baigdamas pareiškė: "Laikau šią šventę atidarytą". Amfiteatrą užliejo aplodismentų audra. Poniai Nixon mažytės mergaitės V. Kučaitė ir I. Rudaitytė išteikia rožių puokštes, o Leknickas ir Smieliauskaitė gražią gintaro sagę komiteto ir visų lietuvių dėkingumui pareikšti.

Ponia Nixon išteikta dovana gėrėjosi, pabučiavo mažytes mergaites.

Gėlėmis apdovanojamos ponios D. Ogilvie, Liet. general. konsulė Juzė Daužvardienė.

Po oficialios dalies, ai di gražūs maršo aidai, o ponai Nixon, lydimi inž. V. Adamkaus ir aukštųjų svečių sveikinasi su šokėjais. Laimė tenka Detroito Šilainei, kuriai vadovauja puiki mokytoja Galina Gobienė, kurios šokėjų tarpe ponai Nixon užtrunka gerą akimirką, su jais nusifotografuoja, o jų nuotraukas įsidėjo didžioji Chicagos spauda.

Po to viešnia su garbingaisiais svečiais pasiekė jai skirtą ložę, iš kurios stebėjo ir pačią šventės programą. Ypač buvo gražu, kai ji žygiavo su palyda šokėjų tarpe ir kai mažyčiai šokėjai jai tiesė rankutes ir ji su jais sveikinosi.

Nuaidėjo paskutinės ovacijos ir salėje sutvisko įvairiapsalvės prožektorių šviesos.... Pradedama programa.

MOLD MAKERS AND BRIDGEPORT MILL OPERATORS

Wanted for down river location. Excellent salary and fringe benefits.

Call 313-384-9133 (55-57)

J. GRAUDA

Barzdofilija ar barzdofobija

Nuo neatmenamų laikų barzda buvo vyro pasi-didžiavimu. Plaukai būdavo nuo neatmenamų laikų vienodi, ilgi — moters ir vyro. Barzda rodė individą esant vyrų.

Kaipo savo vyriško grožio požymį, vyrai darė su barzdomis įvairias išdaigas. Istorijos bėgyje susidarė begalybė barzdos kirpimo, ornamentavimo būdų. Iš barzdos formos besitatan galima nusakyti kuriai epochai priklauso barzdos savininkas. Viena barzda yra akmens amžiaus vyro, kita barzda yra caro generolo, prancūzų markizo ar turkų sultano...

Barzdos turėjimas, pagal Freudą, sutirština vyro vyriškumą. Koks pašaipus žvilgsnis buvo metamas tam, kieno barzda ne barzda, bet tik išgaisusi barzdpalaikė. Sutokia barzdpalaikė individas neišsilaikytų netiktai caro ar sultono soste, bet paprasto kalvio pareigose.

O mūsų rotėviai! Senieji kunigaikščiai! Lietuvos atgimimo tėvai! Net pažangiųjų lietuvių pro senelis Marksas turėjo barzdą, kaip vėtyklę ir galėtų be diskriminacijos gyventi prie Zarasų, sentiškių kaime.

Tačiau mainos rūbai margo svieto, ir nūn barzda tapo ekstremizmo požymiu. Vyro grožio, stiprumo ir identiteto požymį stebi be meilės, be estetinio pasitenkinimo pojūčio. Barzdofilija išviro į barzdofobiją.

Antrojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso paskaitose skambėjo temos apie barzdas. Sifilomos pusantro tūkstančio dolerių premijos... už barzdos nuskutimą.

Kvatė! Raganų medžioklė! Barzdofobijos epidemija!

Argi nebūtų nuostabus tikrojo lietuviškumo vaizdas, kada iš įvairių kontinentų, iš įvairių šalių suskristų vyrai barzdočiai. Įvairios barzdos, stiliai, apkirpimai, apdaila.

Automatiškai susikurtų barzdų konkursas. Pusantro tūkstančio premija būtų skirta ne už barzdos nuskutimą, bet už premijuotos barzdos išpūdingumą, už vėslumą, už stiliaus išradingumą. Sektu spauda, televizija...

Užmirškite barzdofobiją, neterorizuokite barzdinių, bet trečiajam jaunimo kongresui paruoškite barzdų konkurso taisykles. Parūpinkite ir premijų.

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo —

LAKE GEORGE, N. Y.

Lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 salų ir krištoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVECIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtyys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudynosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, krocketas ir tt. Vakaraus salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS
Šalia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N. Y. Times ir Daily News sekund. laidose.

Rezervacijų informacijų reikalau kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N. Y. 12824

Tel. (518) NH 4-5071

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Rašytojas Jurgis Gliuda su žmona prie Pacifiko krantų...

Pasikalbėjimas su rašytoju Jurgiu Gliuda (2)

TIK IŠTIESK RANKĄ

-- Kokia Jūsų nuomonė apie dabartinę mūsų politinių organizacijų santvarką ir jų siekius?

-- Reikia džiaugtis, kad beveik trims dekadoms prabėgus nuo išsirovimo iš savo krašto dienos, mes vis sugebame peštis savybėje. Tad esame vis gyvi. Generacijų kaita neprigesino pagrindinių siekių. Savaimė aišku, jokia visuomeninė veikla nebus ideali. Jai idealo ir nereikia. Pasiektas idealas yra stagnacijos karalystė.

Bet geidauti idealo yra kiekvieno visuomenės nario teisė. Tad, vis ir vis dar nepakankama kūrybinių jėgų mobilizacija. Beveik visuose pasaulio kraštuose tarpsta lietuviškoji politinė išeivija. Daugiur visuomeninių jėgų balansas logiškai būria žmones. Tai provokuoja gilinti veiklą, nesiblaškyti varžybose dėl pasikyrusių sričių tvarkymo kompetencijos. Reikia tikėtis, kad metai kiti atneš tą balansą ir Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių visuomenei. Asmeniškai -- esu čia optimistas. Bendrinės organizacijos turėtų dar daugiau dėmesio skirti švietimui, tautiniam auklėjimui. Stambūs ir masiniai renginiai reikalingi. Jie pilni patoso ir turi spektaklio pobūdį. Tačiau esmingesnė yra pilkoji kasdienybė, su kuria visuomenės narys, jaunimas, susitinka kasdieną. Į šitą pilką frontą reikia mesti savo geriausias, patvariausias pajėgas.

Bendrinę organizacijų struktūrą ir siekius iki šiol, nors jau matyti generacijų pasikeitimą, nepakito. Tai leidžia galvoti, kad ir sekanti generacija kaita toleruos jų paliktuosius siekius. Savaimė aišku, kad veiklos metodai gali keistis.

-- Ar apamai daug skirtumo teikia politikai nuo kultūros?

-- Kultūra sudaro politikos foną. Politinio veikimo metodai yra tiesiog išvestinė iš kultūrinių siekių. Šitas ypač ryšku politinės išeivijos kad ir labai ribotoje visuomeninėje veikloje.

Žmonės auga ir bręsta ideologinėje aplinkoje. Vien etninio požymio jungti išeiviją į vieną absoliutų vienetą toli gražu

EMILIJA ČEKIENĖ

neužtenka. Ir dabar matome, kad ideologinės organizacijos, kartais už bendrinės veiklos ribų sudaro patvarius junginius ir siekia sątikslų. Jiems bendrinė veikla yra laukas, į kurią žengdami, skelbia savo credo. Ir taip gera! Uniformizmas padarytų mūsų visuomenę apatišką. Ir bendrinėje politikoje nėra veikėjo be savo ideologijos. Etninis pradas dar nėra ideologija. Tik pasaulėžiūra yra asmenybės pagrindas ir savotiška šviesa etninei prigimčiai.

Šita prasmė kultūros variacijos, pasaulėžiūra, turi ryškų primatą. Viršideologiniai tekiniai savo gilumoje atremti į multiideologinį pagrindą. Kompromisų suma idomi problema mūsų visuomenės veikime.

-- Dabar daug kalbama ir rašoma apie generacijų skirtumus, kokio Jūsų nuomonė tuo jautriu klausimu?

-- Generacijų problema nėra naujiena. Nėra tai ir tragedija. Tai neišvengiamas reiškinys, atitinkamas kiekvienoje visuomenėje. Kiekviena karta aštriau ar švelniau peržengė tą laikotarpį. Savotiškas maištavimas, savo nuomonės ir gyvenimo būdo formavimas nutiekia individą labiau pasitikėti savimi, savo atradimais ir įsitikinti mai. Keli papildomi metai viename lygmenyje tą laikotarpį ir tikrai tam, kad sekantysis, metais jaunesnis skubiai užimtų vakanciją.

Bet išeiviskame gyvenime generacijų problema susikomplicuoja. Dažnai šis generacijų atotrūkis nuneigia etninio jausmo ryškumą, užtemdo jį ir stumia jauną žmogų į šoną nuo lietuviškos, išskubėjusios nutautėjimą. Generacijų atotrūkio procese slypi pabrėžtinai nesidomėjimas tėvų interesais, kurie labai dažnai atremti etnine baze. I Don't care posakis, reiškinys nesidomėjimą etninėmis temomis, tampa deklaraciniu sąmoningai besiveržiančios nutautėjimo grupės "credo".

Kas talkina tokiam nusistatymui? Tokio tipo jaunieji pilni apatijos,

net atšiaurumo lietuvių bei. Jie neturi jaunam igimto, natūralaus smalsumo pažinti visuomenę, nuo kurios skuba nutraukti. Tingumas ir savo menkavertybės kompleksas parbloškia nelaiminguosius. Jie taip nepanašūs į senų laikų lietuvių studentus, išmėtytus Rusijos ir Valparaiso universitetuose, kurie ieškojo vienas kito, tvėrė savo grupes, veržėsi pažinti savo tautinį savitumą. Laimė, tokių dar nėra tragiškai daug.

Saunos G. Karoso pastangos liečia kitą grupę, kuri sustojo atkritimo. Jiems rengiamas nekomplikuotas laikraštėlis. Tuo tarpu aplinkui tiek medžiagos, tiek puičių šaltinių. Tik ištiesk į juos ranką -- ir prasi-darys žinojimo durys ir prasmės slenksčiai.

Pažinimo šaltinių yra daug, bet reikia turėti smalsumą, nebijoti darbo. Reikia pažinimo šaltinių suimti su meile ir nagrinėti juos noriai. Jie visi byloja apie savo tautos savitumą, apie jos vertybes, apie jos kultūrą.

Manding, tikrai tada sušvelnės tautinis generacijų skirtumas. Aišku, liks "natūralus" generacijų skirtumas, bet jis netoks jau mums pavojingas, kaip to reiškinio provokuojamas nutautėjimas.

Atraskime temoje ir skambius, optimistiškus tonus. Jau išaiškėja ištisos grupės, kurios priauga be melodramatiškų generacijų skirtumų deklaracijų, be skundų, esą nesupranta ir nepažįsta tėvų prigimtį, kad tai nepatraukia ir neįdomu. Priauga ištisos grupės naujų, kurie jau užima geras strategines pozicijas ir dirba. Pavyzdžiai patraukia. Generacijų problema dings kaip nebuvusi, jeigu į šią problemą eisime su abipuse meile vieni kitiems.

LIAUDIES DAINŲ MUZIKA

Jūratė Statkutė - de Rosales

Kviečiu Tave, skaitytoja, trumpai pavaikšioti liaudies dainų muzikos pasaulį, Eime drauge pasidžiaugti mūsų muzikos turtin-gumu, jos nepaprastu įvairumu.

Liaudies muzikos tyrimo mokslas yra visai jaunutis. Neišsi-gąsk tat, skaitytoja, jei mudu užklausime ant naujovių.

Pav. ar žinojai, kad skudučiai priklauso pačiam seniausiam muzikos instrumentų istorijos klodui, kuris berods buvo bendras visiems žemynams? Skudučiai, dūda, trimitas yra pirmosios ir universalios žmonijos kultūros palikimas, ar bent taip juos apibūdina muzikos etnografai.

Dviejų skirtingų sampratų išsiskyrimas (rytų ir vakarų muziką įvyko daug vėliau, ir maždaug tokiais žodžiais šį skilimą aprašo prancūzų muzikografas Emile Vuillermoz: "Rytai ir vakarai, kurį laiką žengę drauge, išsiskyrė vieno sankryžoje ir nuėjo skirtingais keliais. ... Tuo tarpu kai vakarai išrado pagaunančią daugiagarsio sąskambio formą, rytai, išstikim vieno balso technikai, reikalo iš savo dainininkų tą vieną balsą smulkinti veikiki begalybės dalinant tonų protarpus į mažiausias dalelytes."

Vėlesnę vakarų muziką Vuillermoz lygina su statyba, kurioje yra kraunama, mūrijama daugybė gaidų viena ant kitos, o rytų muzika esanti lyg vientisas šilko siūlas, verpiamas ploniausiais ketvirčio ar aštuntadaliu tono skirtumais.

Įvairūs šiuo metu Lietuvoje atliekami liaudies muzikos tyrimo darbai nurodo, kad lietuvių dainose yra užtikama labai žilos senovės vakarietiško daugiabalsiškumo vartojimo ženklų. Drauge yra pagrindo manyti, kad sulygine kai kuriuos mūsų liaudies dainų bruožus su Indijos muzika, mes galėtume užtikti rytų muzikai būdingų bruožų užuomazgas.

Dviejų straipsnių bėgyje, perželsime mūsų liaudies muzikoje esančius tiek vakarų Europai, tiek Tolimųjų Rytų kultūroms būdingus muzikinius galvosenos ženklus.

Pamenu aš pirmąsias bendro muzikos pažinimo pamokas gimnazijoje. Kaip griežtai anuomet mūsų muzikinis pasaulis buvo sukaustytas majorinės ir minorinės gamos rėmuose: do, re, mi, fa, sol... ir kiekvienai gamai atitinkantieji akordai: do-mi-sol, do-fa-la ir t.t. Kai reikėdavo harmonizuoti lietuvišką liaudies dainą, pirmieji mūsų dainų rinkėjai paprasčiausiai išprausdavo melodiją ir klasišką majoro ar minoro harmonijų akompanimentą. Anuomet niekas nė negalvojo, kad didžioji dauguma mūsų liaudies dainų turi būti harmonizuojama pagal senovės graikų gamas, o nepagal klasikinės muzikos dėsnius. Tuomet niekas nė nenumanė, kad mūsų dainų muzikinė struktūra priklauso anų, senovės "dermių" spalvingam ir lanksčiam pasauliui.

Graikiškos gamos susidėdavo iš dviejų tetra-kordų (4 gaidos + 4 gaidos), kiekviena gamata-rėjo skirtingus tonų ir pustonių intervalų santykius. Tuo pačiu, kiekvienai tokiai gamai galiojo skirtingi harmonijos sąskambiai ir kiti atramos taškai. XVI-tame šimt-metyje, šveicaras Glareano visą šią sistemą smulkiai aprašė, nurodydamas, kad yra dvylika gaminių sąstatų: doriškas, frigiškas, lidiškas, mixolidiškasis, eoliškas, joniškas, hipodoriškas ir taip iki dvylikos. Šiandieną iš to turtingo sąstato teišliko tik dvi gamos: joniškoji tapo dabartiniu majoru (dur), o eoliškoji -- dabartiniu minoru (moll).

Mūsų liaudies dainų didžioji dauguma priklauso tai senoviškai, be galo lanksčiai, daugybės gamų sistemai. Pav. lidiškoji forma puikiai atspindi mums visiems žinomą dainą "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka". Norint šios dainos harmonizavime nepažeisti gūdžiai lyrinės melodijos nuotaikos, akompanimentas turi išryškinti lidiškos dermės atramos gaidas ir išlaikyti žemyn einančią gradaciją.

Ant kiek yra tikra, jog mūsų liaudies dainos priklauso minėtai sistemai, ant tiek yra abejotina, ar ta vadinamoji "graikiška" sistema iš viso yra buvusi tokia jau graikiška. Belgų muzikologas François - Auguste Gevaert įrodė, kad minėtų gamų gaidų sąstatai atitinka senovės kanklių stygų tradicinius suderinimus. Liaudies dainų tyrimai Centro ir Rytų Europoje parodo, kad šių gamų vartojimas yra labai senas reiškinys apėmęs visą Rytų Europą, ir greičiausiai vartotas tais laikais, kai dabartinio tenyškųjų tautų susiskirstymo dar nebuvo. Faktiniai, pirmos vakaruose pasirodžiusios rašytinės žinios apie graikiškas gamas yra paimitos iš VI šimt. ostrogotų karalių dvaro rašytojų.

Praktiškas graikiškų gamų vartojimas vakarų Europoje irgi sutampa su V-to šimtmečio didžiojo tautų kraustymosi antplūdžiu iš rytų. Abu vakarų muzikai būdingi bruožai -- gama ir polifonija -- pasirodo vakarų Europoje veik tuo pat metu: Italijoje, ostrogotų valdymo laikais, šv. Ambrozijus komponuoja graikiškų gamų sąstatą bažnytinę muziką, o kiek vėliau, vizigotų valdomoje Ispanijoje, šv. Izidorius pirmą kartą aprašo daugiabalsiškumo, t.y. polifonijos, dėsnius.

Nežiūrint muzikaliai nusiteikusių šventųjų paramos, graikų gamos ir polifonija dar ilgai dvelkė pagonybe, ir popiežiai bei konciliai pakartoti-

nai draudė jas vartoti, bandydami pakeisti "velnišką" muzikos sampratą gregoriniu giedojimu. Tačiau tiek ostrogotų Italijoje, tiek vizigotų Ispanijoje, neišskiriant nė pačių kunigų, atkakliai išlaikė savos muzikos dėsnius.

Polifonija išaugo į išpūdingą rūmą, ji atžymėjo didžiuosius vakarų pasaulio muzikos kūrinius. Graikiškos gamos ir jų vartojimas rašytinėje muzikoje išsilaikė iki XVII šimt.; maždaug tuo metu, racionalizmo įtakoje, majorinės gamos sąskambiai su visais savo patogumais pamažu nustelbė senųjų gamų jautrius bangavimus ir trapius grakštumus. Palaipsniui, vakarų muzika užmiršo senąjį spalvingumą ir apsirubežavo dviejų gamų (majoro ir minoro) naudojimu, teieškodama naujų kelių tiksliai kaskart imantresnėse daugybės balsų pynėse.

XX-to šimtmečio pradžioje, prancūzas Maurice Emmanuel priėjo išvados, jog vakarų muzika daug nustojo atsiskaidyti nuo senovės turtindamos daugybės gamų sistemos. Anuomet, prof. Emmanuel teigimai išrodė tokie nesuprantami jog jam pačiam teko daug kartų asmeniškai nukentėti nuo klasikinės muzikos gynybų. Tačiau šiandien, 34 metai po jo mirties, jo knyga "Histoire de la langue musicale" yra pripažinta kaip vienas svarbiausių muzikos istorijos veikalų.

Dabartinėje Lietuvoje, graikiškų gamų vartojimo atpažinimas ir dainų klasifikacija bei tyrimas yra žymiai toliau pažengę negu vakaruose. Lietuvoje yra stipriai jaučiama modernios, Bartok / Kodaly iškurtos, vengrų mokyklos įtaka.

Lietuvoje, avangarde stovinčiųjų tarpe, tenka atžymėti Čiurlionio sėserį Jadvygą Čiurlionytę. Taipogi su susidomėjimu teko skaityti "Liaudies Kūrybos" I-me tome, Rimos Mikėnaitės pastabas apie dermių vartojimą liaudies dainų harmonizacijoje. Aukšto reprezentatyvaus lygio, yra periodikoje ir minėtam leidinyje pasirodę A. Venckaus straipsniai, kuriuose yra bandoma procentiniai apskaičiuoti įvairių dainų derminių atramos taškų vartojimą.

Deja, žvelgiant į fragmentinius rimtų atsiekimų ženklus, stebina ir pyktina labai mažas šia tema lietuviškai išleistų knygų skaičius. Stebėtojai gaunasi įspūdis, kad mūsų mokslininkai dirba "per negaliu", nes jų darbų rezultatai yra skelbiami pasauliui rusiškai, angliškai, prancūziškai, Maskvoj ir Budapešte, bet gink Diev... atsiprašau, gink Lenine, tik ne lietuviškai ir ne Lietuvoje.

(Bus daugiau)

TRANSPORT OPERATORS Full or Part-Time

Must have 2 years' over-the-road experience and be at least 23 years of age. For appointment call Paul M. Ray,

AKRON 929-1851
CLEVELAND 659-6171
WEEKDAYS 9 A.M. TO 4 P.M.

CONSOLIDATED FREIGHTWAYS
LOCATED BRECKSVILLE RD.
RICHFIELD, OHIO

We Welcome Applicants From All Races

(53-56)

UKRAINOS KOVA DĖL NEPRIKLAUSOMYBĖS

Stepas Vyckintas

Šis straipsnis rašau, pažadintas ukrainiečių savaitraščio "Šliach pere-mogi" (Kelias į pergalę), kuris yra leidžiamas ukrainiečių nacionalistų Muenchene. Šio savaitraščio šūkiai yra: "Lais-

PRODUCTION TOOL MAKERS

EXPERIENCED
EXCELLENT WAGES
FRINGE BENEFITS

THE LAMSON & SESSIONS CO.

5000 TIEDEMAN RD.
CLEVELAND, OHIO

An Equal Opportunity Employer
(55-57)

FOREMAN (WORKING)

For screw machine company. Must have ability and capable of running entire department. Steady work for qualified man.

Apply in Person
THE MILLINGTON SCREW
PRODUCTS CORP.
8210 S. State Rd.
Millington, Mich.
Approx 28 Miles N. E. of Flint
(50-56)

EXPERIENCED

STEEL PLATE FITTERS
Good working conditions. Fringe benefits and steady work.

Apply in Person
ACUTUS INDUSTRIES INC.
451 E. WILSON ST.
PONTIAC, MICH.
(50-56)

EXPERIENCED

WELDERS
Good working conditions. Fringe benefits and steady work.

Apply in Person
ACUTUS INDUSTRIES INC.
451 E. WILSON ST.
PONTIAC, MICH.
(50-56)

WANTED AT ONCE

1ST CLASS SKILLED

MILLING MACHINE

Man to operate milling machine, must do own setup, 5 years experience, hours 7 to 3:30 p.m. Fully paid hospitalization and other benefits. Some overtime. Must be able to talk and read English.

Erickson Tool Co.

34300 SOLON RD.
SOLON, OHIO 44139
An Equal Opportunity Employer
(50-56)

DRIVERS

Qualified to run on company equipment also

TRUCK CONTRACTORS

48-Stat operation, two qualified drivers, '69 or newer cab over twin screw diesel tractors. Pay 75 pct. Weekly settlements. Van type trailers furnished. Contractors earning up to \$55,000 to \$65,000 annually. Contact MIDWESTERN EXPRESS, INC., Ft. Scott, Kansas, (316) 223-2866.
(53-62)

WANTED AT ONCE

1ST CLASS SKILLED

STEEL RULE DIE MAKERS

Must have experience on rotary steel rule dies.

Salary \$9,000.00 to \$12,000.00 per year. Steady work for qualified men. Fringe benefits.
Write or call
JAMISON STEEL RULE DIE CO.
Box 447
Murfreesboro, Tenn. 37130
615-893-5234
(53-59)

MACHINE OPERATORS

Several men wanted for slitter, sheeter, shear, splitter, hook press, and punch press.

GOOD HOURLY RATE
EXCELLENT FRINGE BENEFITS
MAXIMUM JOB SECURITY
RUSSELL GASKET CO.
E. 79th St., Cleveland, Ohio
Must be a high school grad
Apply only in Person
Bring Diploma to Mr. Stark
(50-56)

LIVE AND WORK ON THE SHORES OF LAKE MICHIGAN

Opportunities for experienced

1ST CLASS

MOLD MAKERS

Must have experience to build aluminum zinc and plastic precision die cast molds, and have job shop experience. Steady work with growing company. Paid holidays, insurance, vacation & Christmas bonus.

Apply or call
LINCOLN ENGINEERING CO.
16750 Lincoln Rd. (U.S. 31)
Grand Haven, Mich.
616-842-6399
(51-57)

WANTED

GRADUATE AND REGISTERED NURSES

For all shifts, full or part time. Small 42 bed Community Hospital located in Stanwood, Mich. 50 miles North of Grand Rapids, Mich. 2 weeks vacation after 1st year. Sick pay & hospitalization available. Every other week end off.
Apply to — MCCOSTA MEMORIAL HOSPITAL, Stanwood, Mich. (53-57)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

To work in resort area of Indiana for all services and all shifts. Good salary plus shift differential for evening and night shift. Liberal Personnel policies and fringe benefits.
Apply call or write to — Director of

ORANGE COUNTY HOSPITAL
Sandy Hook Rd.
Paoli, Indiana 47454
812-723-2811
(50-56)

vė tautoms, laisvė žmonių", "Kievas prieš Maskvą".

Ukraina etimologiškai senovės slavų kalboje reiškia pakraštį (u kraia), nors jį niekad nenorėjo būti Rusijos pakraščiu, o buvo savaranki tauta, kovojusi dėl savo nepriklausomybės. Jos istorija prasideda nuo IX amžiaus. Ukrainos istorijoje didelį vaidmenį suvaidino ir Lietuvos kunigaikščiai bei karaliai. Jau 1320 m. Kievas buvo Lietuvos protektorato, o 1331 m. jis buvo valdomas Gedimino brolio Teodoro. Algirdas 1362 m. Kievo valdytoju ir kunigaikščiu paskyrė savo sūnų Vladimirą. Vytauto laikais Kievas buvo valdomas jo vietininko, o nuo 1470 m. Kievo sritis pasidarė Lietuvos provincija, pavadinta vaivadija ir valdoma LDK skiriamo vaivados. Ukrainiečių istorikai ir dabar šį laikotarpį prisimena teigiamai, kaip humaniško valdymo lakotarpį. Tai pažymime ne dėl to, kad norėtume gražinti senovę, bet dėl to, kad norime pabrėžti, jog Lietuvos ir Ukrainos santykiai ir praityje yra buvę glaudūs.

Ukrainiečių tauta yra visiškai skirtinga nuo rusų. Jos ir kalba yra atskira, nors ji priklauso rytų slavų kalbų šeimai. Tačiau bulgarų, čekų, slovų, kroatų, serbų kalbos taip pat yra slavų giminės, bet niekas nesuteikia Rusijai teisės įjungti Bulgariją, Čekiją, Slovakiją, Jugoslaviją ir Rusijos valstybės ribas. Ukrainiečių kalbininkas A. Krymskyj štai kaip apibūdina ukrainiečių kalbą: "XI amžiaus šnekamoji žmonių kalba pietinėse srityse buvo visai skirtinga nuo kitų rytų slavų kalbų... Tai buvo visai atskira ir skirtinga savarankiška kalba jau visa kalbine visuma, kurioje be vargo ir aiškiai galime išvėgti šiuolaikinės ukrainiečių kalbos motiną" (Žr. LE XXXII tom. 178 psl.).

Ukrainiečių tauta, būdama skirtinga nuo rusų, savo valią išreiškė 1917-18 m. Jau 1917 m. birželio 23 d. ukrainiečių kongresas paskelbė autonominę Ukrainos respubliką. Pirmuoju jos prezidentu buvo išrinktas Hruševskis. Tačiau bolševikai nepripažino šios vyriausybės ir sudarė bolševikinę Ukrainos valdžią. Ukrainiečių Centrinė Taryba, nepaisydama bolševikinių intrigų, 1918 m. sausio 22 d. paskelbė Ukrainą nepriklausoma valstybe. Ukraina, panašiai kaip ir Lietuva, kelis metus kovojo su bolševikų ir lenkų kariuomene dėl savo nepriklausomybės. Tačiau istorinis likimas taip lėmė, kad Ukraina nuo 1922 m. gegužės 30 d. pasidarė prieš tautos valią komunistine "respublika". Per 19 m. Ukraina įgyveno žiaurų Stalino diktatūros lakotarpį. Ukrainiečių patriotinė visuomenė, ypač inteligentija

buvo Stalino enkavedistų išnaikinta. Net ukrainiečių komunistai Maskvai buvo nepatikimi, ir jie buvo nušluoti nuo žemės paviršiaus.

1941 m. vasarą, kada prasidėjo Hitlerio karas prieš Maskvą, ukrainiečių tautos viltys atgauti nepriklausomybę sustiprėjo. 1941 m. birželio 30 d. Lvoje Ukrainos nacionalistai paskelbė Ukrainą nepriklausoma valstybe ir sudarė vyriausybę, kurios priešakyje buvo Jaroslav Stetko, daktarinis ukrainiečių nacionalistų pirmininkas. Tada ukrainiečių nacionalistų vadovu buvo Steponas Banderas, kuris bolševikinių agentų Muenchene buvo nužudytas. Deja, Hitlerio užsienio politika buvo siaura ir egoistinė: jis siekė ne išlaisvinti, bet pavergti rusų valdomas tautas. Ir Ukraina vokiečių nacių buvo laikoma Vokietijos nuosavybe. Tuoj naciai išvaikė Ukrainos sudarytą vyriausybę ir įvedė nacių komisarių valdymą. Suprantama, kad ukrainiečių nacionalistai paskelbė naciams tokią pat rezistencinę kovą kaip ir bolševikams. Tūkstančių tūkstančiai ukrainiečių patriotų žuvo nacių koncentracijos stovyklose.

Šiandien Ukraina vėl išgyvena Stalino ir Hitlerio tautų naikavimo laikus. Nuolat skaitome ne tik ukrainiečių, bet ir viso laisvojo pasaulio spaudoje, kaip ukrainiečių opozicija Ukrainoje nemažėja, o nuolat didėja.

Šiuo metu tremtyje ukrainiečių nacionalistų ir kitų politinių srovių kovotojai nenuleidžia rankų. Jie Pasaulinio Ukrainiečių Išlaisvinimo Fronto vardu atžymi nepriklausomybės kovos etapus ir kviečia visus ukrainiečius nepailstamon kovon prieš Maskvos imperializmą. Jie B. Moro (šių dienų ukrainiečių didvyrio) žodžiais šaukia: "Mes kovosime! Dėl nepriklausomybės! Dėl laisvės! Dėl savarankumo! Dėl ukrainiečių tautos savarankaus valdymo! Tegul Amerika ir Rusija tyli! Ateitis priklauso tiems, kurie kovoja, nes kurie kovoja — tie laimi. Ukraina kovojai!"

Ukrainiečių tauta yra didelė. Ji siekia apie 50 milijonų. Keletas milijonų ukrainiečių gyvena tremtyje. Net ir prezidentas R. Nixonas rado prasmę vykdyti į Kieva, tačiau, ar jis pažadėjo ukrainiečiams nepriklausomybę, mes to nežinome. Ukrainiečių tauta dėl savo nepriklausomybės kovos, nežinot, kaip Brežnevas, ar kuris kitas politikas galvoja. Mes, lietuviai, nėra jokios abejonės, šioje kovoje ukrainiečius visada paremsime. Ir mūsų tas pats šūkis: "Laisvė tautoms! Laisvė žmonėms!"

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Kaip vienas vienuolis, žmonių prispirtas, padėjo kiaušini...

ČESLOVAS GEDGAUDAS, Santa Monica, Calif.

Praeitais metais ok. Lietuvoje išėjo J. Jurginio "Legendos apie lietuvių kilmę". Buvau griežtai nusistatęs neužsiimti jokiais pasauliniais rašiniais, kol neišleisčiau savo knygos, kurios pasirodymo data ir taip jau labai pavėluota. Tie geri norai nuėjo per niek, — negalėjau atsispirti pagundai pasidalinti savo išpuodžiais beskaitant J. Jurginio knygą. Autorius toje mažytėje knygelėje sugebėjo sutalpinti rekordinį skaičių nesąmonių, netikslumų ir nutylėjimų.

Iš pat pradžių (8 p.) Mindaugas nuneigiamas ir nutylimas, kaip "neasmenybė" ir nuo jo net iki Gedimino mūsų praeities istorinami iš istorijos tokiu tiesiog neįtikėtinu moko posakiu: "Legendinė Lietuvos metraščių dalimi vadinami tie skyriai, kuriuose aprašomi įvykiai iki Gedimino mirties 1341 m."!

Pastatęs tokius absurdiškus spąstus neprityrusiems naiviesiems skaitytojams, Jurginis deka, pats pirmasis į juos pakliuvo, knygelės gale jis surikiavo (savo paties neįsąmoninsime, būsi me svetiškųjų rankose kaip užhipnotizuoti automatai, kurie žudo savo pačių palikimą.

Norėdamas apjuokinti S. Gruenau, kuris visgi duoda daug svarbių žinių iš prūsų istorijos, Jurginis pacitavo tokią dalyką, tikrai Gruenau parašytą: "Vienas vienuolis, žmonių prispirtas, padėjęs kiaušini" (77 p.).

Tiek daug linksniausių legendos žodžių, ar suprantame aiškiai jo turinį? Jurginis duoda tokią aptariną: "Legendomis istorijos mokslas vadina autentiškais šaltiniais nepagrįstas ir todėl atmetamas hipotezes bei teorijas" (8p.). Anaipol, mielas kolega, anaipol. Legendos tai visiškai kas kita. Geriausia taip pat lietuviuose pavyzdžiais.

Jei gautumėte telegramą: "Atskrisiu ryt 9 val. į Los Angeles" Ar palaikytumėte tai "legenda" ir nekreiptumėte dėmesio į jūsų draugą, beviltskai laukiantį aerodrome? Tačiau ką darytumėte, gavę tokią "legendarinę" pranešimą: "Dangaus šventų vėjų nėsamas, šviesos Viešpačiui Sauli apskriejus ratą, devyniomis rožėmis pražydus, atsirasiu mižinių Rok plieno paukščių gūž toje. Amžinų Dvasių Pilyje". Manding jūsų prieteliui tektų ilgai laukti.

Matote skirtumą. Ta pačia lietuvių kalba, tos pat prasmės, pažodžiui, sakinyje būtų visai kitas svertas, ir atrodytų absurdiškai, nes per 2000 metų griežtai pakito išsireiškimai. Nebevertinama alegorijų, metaforų, poetiškų "aplank apkalbėjimų". Dabar sakoma tiesiai.

A rgi istorijos mokslas okup. Lietuvoje tiek žemai nusirito? Kiek teko nugirsti gandro paštu J. Jurginis jau nebeprofesorinauja. Sprendžiant iš paduotų jo knygelės ištraukų, liuanistika didelio nuostolio nebus... Pasiskaičius toliau, aiškėja kodėl jis pats "nebeasmenybė".

Pranešdamas apie Mykolo Lietuvio (Tiškevičiaus) veiklą jis rašo (27 p.) "Ištarti Mykolo Lietuvio priešišku rusams nėra nė mažiausio pagrindo. (Ir tuč tuojau, "sub rosae" — nieku dėtas, —) "Apie lietuvių kilmę jis ėmė pasakoti, ragindamas lietuvių bajorus gerbti lietuvių kalbą ir jos mokytis nes įesanti lotyniškai. Štai jo žodžiai: "Callėtis reikia, kad mes neturime mokslui eiti gimnazijų. Mes mokomės maskvėnų mokslo, kuris neturi nieko senoviška ir negali žadinti dorybingumą, nes rusų kalba svetima mums lietuviams, t.y. italams, kilusiems iš italų kraujo". Čia atsiskleidžia visa Jurginio

knygelės prasmė ir paskirtis. Jam visai nerūpėjo mūsų legendos, tai tik patogi priedanga. Jūratės — Kastyčio, Eglės Žalčių karalienės, Gražinos, Margerio, ir t.t. jis visai net neminė. Gedimino sapną tik prabėgomis. Vytį diskretiškai įterptu vienu pusiau lūpų sakiniu aptaria kaip "raitelį su užsimojusiu kardu". Tą visi galime suprasti.

Tad ką jis stengėsi pasiekti, ko vadamas kaip Don Kichotas, su kimtomis "legendomis", kurios puošia mūsų mitologinę senovę aiškinkamas tautos kilmę?

Palemono legendoje jis spėjo esant katalikybės įtakos, išvedant Lietuvus bajorus iš Romos didikų. Taip pat aršiai jis stojo kovon prieš kryžiuočių vokiečių sukurtas "nekuotringų, pusiau laukinių prūsų" legendas. Pagaliau, nemažiau atkakliai jis stengėsi nugriūdyti "Bizantijos, pravoslavų" įtakoję (suprask rusų įtakoję) parašytus Kijevo ir Novgorodo metraščius. Toje paskutinėje vietoje jis grubiai suklydo, nes Kijevo Rasa tai ne slaviai, Kol šito neįsisąmoninsime, būsi me svetiškųjų rankose kaip užhipnotizuoti automatai, kurie žudo savo pačių palikimą.

Norėdamas apjuokinti S. Gruenau, kuris visgi duoda daug svarbių žinių iš prūsų istorijos, Jurginis pacitavo tokią dalyką, tikrai Gruenau parašytą: "Vienas vienuolis, žmonių prispirtas, padėjęs kiaušini" (77 p.).

Tiek daug linksniausių legendos žodžių, ar suprantame aiškiai jo turinį? Jurginis duoda tokią aptariną: "Legendomis istorijos mokslas vadina autentiškais šaltiniais nepagrįstas ir todėl atmetamas hipotezes bei teorijas" (8p.). Anaipol, mielas kolega, anaipol. Legendos tai visiškai kas kita. Geriausia taip pat lietuviuose pavyzdžiais.

Jei gautumėte telegramą: "Atskrisiu ryt 9 val. į Los Angeles" Ar palaikytumėte tai "legenda" ir nekreiptumėte dėmesio į jūsų draugą, beviltskai laukiantį aerodrome? Tačiau ką darytumėte, gavę tokią "legendarinę" pranešimą: "Dangaus šventų vėjų nėsamas, šviesos Viešpačiui Sauli apskriejus ratą, devyniomis rožėmis pražydus, atsirasiu mižinių Rok plieno paukščių gūž toje. Amžinų Dvasių Pilyje". Manding jūsų prieteliui tektų ilgai laukti.

Matote skirtumą. Ta pačia lietuvių kalba, tos pat prasmės, pažodžiui, sakinyje būtų visai kitas svertas, ir atrodytų absurdiškai, nes per 2000 metų griežtai pakito išsireiškimai. Nebevertinama alegorijų, metaforų, poetiškų "aplank apkalbėjimų". Dabar sakoma tiesiai.

Beje, Rok legendarinis paukštis — milžinas žinomas visam senovės arabų pasauliui; Sindbadas ne kartą buvo juo skraidęs (židr. 1001 naktį). Pagalvokite. Gal patys atspėsite tos "pasakos" reikšmę...

Dar vienas, paskutinis pavyzdys. Kas to nebesupras, turės ištuštinti po dvigubą. Kai romėnų, viduramžių, ir net renesanso laikais žmogus sakydavo "Bacchus mane nugalėjo"! tai visi aiškiai suprato, kad tas pilietis nesirungė asmeniškai su Vyno Dievu, o paprastai prisipažino nusilaukęs...

Imti legendas formaliai, pažodžiui, neskaitant tarp eilučių, ir norėti gauti iš jų kokią nors išmintingą prasmę yra nesąmonė. Tie senuoliai kalbėjo kitu, pernėniniu stiliumi, galvojo kitomis, alegorijų, metaforų kategorijomis. Žinotai ir mokovai kurie nebesupranta tos kalbos ar blogiau, tyčia dedasi jos nesupranta, yra beviltskai pasmerkti. Jų laikas jau praėjo.

Pasaulinio garso proistorikai, archeologai, antropologai, sociologai dabar nedvejodami vėl puola analizuoti ir iššifruoti legendas, mitus, bibliją, indų bei avestos šventraščius ir pan. Kas dien ryškėja ir stiprėja mokslinis proistorės renesansas, kuris žada sugrąžinti užklaužusių konservatorių dramblis kaulo bokštus ir pastūmėti pirmyn žmonių praeities pažinimą.

O dėl to kiaušinio, nesijaudinkite. Vienuolis nuoširdžiai stengėsi įrodyti "Dievo galybę" — stebuklą kuris įrodo, kad viskas galima, jei tikima...

LIETUVIŲ JAUNIMAS

JAUNIMO DARBAS IR SIRDIS LIETUVIŲ TAUTOS ATEITIS!

• Jaunimui skirtas laikraštėlis, redaguojamas Gintaro Karoso jau išėjo iš spaudos 6-7 nr.

Šiame numeryje įvestas šaulių skyrius, rašoma apie Batuną, ALT, SLA, sportą ir yra daug nuotraukų. Daug informacijos skiriama II PLJ Kongresui.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRY S MODERNIOS KOPLYCIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITES MINĖJIMAS CLEVELANDE

Minėjimas įvyksta ketvirtadienį, š. m. liepos mėn. 27 d. Clevelando miesto centre, šiame svarbiame minėjime dalyvauja visos pavergtos tautos ir eilė kitų grupių. Minėjimą rengia Clevelando Tautybių Sąjūdis, talkininkaujant tautybių organizacijoms.

Susirenkame 7 val. vakare, aikštėje tarp centrinės bibliotekos ir St. Clair Ave. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis ir jų nariai prašomi atvykti kiek galima daugiau uniformuoti arba su tautiniais rūbais.

Nuo aikštės bus žygiuojama St. Clair-East 9-Euclid gatvėmis į Public Square, kur vyks minėjimas. Kalbą pasakys Clevelando burmistras Ralph Perk ir po to seks trumpas pamaldas už pavergtas tautas, žmogaus teises ir tikybos laisvę.

Gausus dalyvavimas yra labai svarbus nes visos tautybės žygiuos atskiromis grupėmis bendroje eisenoje. Visi Clevelando ir apylinkių lietuviai prašomi dalyvauti šiame svarbiame pasirodyme.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

SKAUTŲ VASAROS STOVYKLA

Pilnų Tunto skautai ir šiais metais ruošiasi stovyklauti Kanadoje, Tėvų Pranciškonų stovyklavietėje, Kartu stovyklausi ir Neringos tunto sesės. Rugp. 6 dieną, iš ryto, abiejų tuntų skautės - skautai, išvyksta dviem autobusais į Wasaga, Ontario, kur praleis 9 dienas stovykloje. Pilnų tun-

te stovyklai vadovaus ps. Alfredas Simontis, Neringos tunto stovyklai — tuntininkė s. Nijolė Kersnauskaitė. Su Pilnų tunto skautais stovyklausi ir tuntininkas ps. Vytautas A. Staškus. Stovyklos kapelionas — Tėvas Rafaelis Šakalys, OFM, Tėveliai prašomi nedelsiant užregistruoti savo vaikus stovyklon.

PASITRAUKIA IŠ PAREIGŲ

Pilnų tunto tuntininkas ps. Vytautas A. Staškus, pranešė tunto vadovai ir tėvų komitetui, kad nuo rugp. 15 dienos pasitraukia iš tuntininko pareigų. V. A. Staškus dirba TRW kompanijoje, eksporto skyriuje, kaip administratyvi manager, ir tarnybos reikalais turi gan dažnai išvažiuoti iš Clevelando. Neseniai lankėsi Colombijoje, Venezueloje, Dominican Republic, Puerto Rico ir Virgin Islands. Taip pat, beveik kas mėnesį dalyvauja įvairiose konferencijose, kurios vyksta įvairiuose miestuose — Chicagoj, Detroite, New Yorke, Philadelphijoje, Fort Wayne arba Miami. V. A. Staškus atstovauja savo kompanijos eksporto skyrių sekančiuose organizacijose: Motor Eqpm. Manufacturers Association — export credit managers group ir Cleveland Export Credit Managers association. Reikia tikėtis, kad tunto vadovai kartu su tėvų komitetu suras naują tuntininką, kuris turės daugiau laisvo laiko dirbti su skautais.

• "Mažosios Europos" festivalis, kurį rengia liepos 29-30 d. St. Clair prekybininkų draugija, žadąs būti įdomus savo programa ir pasilinksminimais. Festivaliui ruošti komiteto pirm. dr. A. L. Garbas, kreipdamasis į visas tautybes, kviečia parade ir šventėje gausiai dalyvauti. Liepos 29 d. įvyks didysis paradas, su orkestru, išpuoštais vežimais ir bus įvairių varžybų.

Lietuviai milijonierius...

(Atkelta iš 1 psl.)

grįždavo sutvarkymui apskaldyto dažymo apie durų kraštus ir pan. Aptrupėjimas dažniausiai įvykdavo dėl nerūpestingo parkinimo, durims atsimušant į greta stovinčią mašiną.

Visada pasiryžęs rasti klausimui atsakymą, Kunevičius pasiryžo išspręsti ir šią problemą. Keletą dienų prieš Kalėdas jis pareiškė savo žmonai, kad atsisako savo darbo kaip automobilių pardavinėtojas ir atidarys savo paties biznį.

Custom Trim Products Inc. formaliai buvo inkorporuota 1965 metais. Bankininkai, kurių patarimo jis klausėsi, tvirtino kad 250,000 dolerių yra minimumas jo projektuojamo biznio pradžiai. Pardavęs 29 akcijas po 1000 dol., su 29,000 dol. kapitalu jis pradėjo darbą.

Pradžią buvo sunki. Iš 10 pasiūlymų naujų mašinų pardavėjams Clevelando kaip alaus gėrimo ir kt. Liepos 30 d. bus šokiai slovenų salėje su tautybių pasirodymais. Tautybių grupės, norinčios parade ir šventėje dalyvauti, prašomos pranešti telef. 391-5300.

• J. Malskis, LB Clevelando apyl. pirmininkas, liepos 22 d. išvyksta 3 savaitėm atostogų. Tuo laiku apyl. pirmininko pareigas eis vicepirm. Br. Gražulis, 6701 Orchard Grove, West Cleveland, Ohio 44144. Tel. 741-1782.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 30 D. 2 val. p.p. Clevelando šaulių kuopos susirinkimas ir gegužinė O. K. Pautienų sodyboje.

RUGPĖČIO 27 D. ALTS-gos Clevelando skyriaus gegužinė.

RUGSEJO 16 D. Tautos šventės minėjimas ir vaidinimas "Antrasis kaimas". Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

SPALIO 1 D. 4 val. LRK Moterų S-gos 36 kuopos metinė vakariinė naujosios parapijos kafiterijoje.

SPALIO 14 D. Chicago Lietuvos Operos iškiliųjų solistų (D. Stankaitytės, A. Stempužienės, S. Baro ir kt.) koncertas. Rengia LB Ohio apygarda.

SPALIO 22 d. Birutininkų parengimas.

LAPKRIČIO 4 D. LVS Ramovė ir Lietuvių Bendruomenės rengia Kariuomenės šventės minėjimą - koncertą.

LAPKRIČIO 18 D. Lietuvių Diena. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

IEŠKO DARBO

Vyr. amžiaus moteris, kalbanti lietuviškai ir ispaniškai ieško darbo, pilną laiką ar part-time. Telef. 663-4398. (56-57)

de demonstruojant durų ir šonų apsaugos juostas, buvo gauta 10 negatyvių atsakymų... Ir taip Kunevičius buvo priverstas ieškoti klientų kituose miestuose.

Išvažiuodamas iš namų 3 val. iš ryto, jis būdavo Chicagoje 9 val., kada atsidarydavo automobilių pardavimo bižnį. Pirmas tris savaites dienas jis praleisdavo klientų ieškojimui, gi ketvirtadienį grįždavo į savo "fabriką", kur kartu su savo part-time tarnautoju atlikdavo saujelę užsakymų, kurių kainos vidurkis buvo apie 12 dolerių.

Kad sumažinus išlaidas, jis miegodavo automobilyje ir pagrįdinis jo maistas buvo hamburgeris (šiandien jo agentai bižniiui naudoja Cadillac automobilius). Per dvejus metus jis padarydavo apie 1500 mylių kas savaitę, pasiekdamas net Davenport, Ia.

Laimingoji diena buvo 1967 metų rudenį, Kunevičiui lankant Chevroleto bosus Detroite. "Argalite pagaminti 3 milijono nus pėdų šio moldingo per 6 savaites?" -- jis buvo užklaustas. Tai reikė pusės milijono dolerių vertės užsakymą.

Nedrįsdamas prisipažinti, kad turi tik vieną tarnautoją ir primityvius įrankius, Kunevičius pasakė duosias atsakymą grįžęs į Clevelandą. Kol pasiekė savo "fabriką" jis jau buvo nusprendęs kai tai įmanoma atlikti. Pasamdęs 30 part-time darbininkų, įjungęs savo žmoną ir 3 sūnus į darbą, ir gavęs pasiskolinti medžiagoms pinigų, jis užsakymą išpildė laiku.

Pilna užsakymo suma buvo 545,000 dolerių. Pirmas dalinis mokėstis iš Chevroleto 127, 786 dol. sumai, buvo nu-fotografuotas sekmei.

Nuo tada -- viskas rieda taip greitai, kad Kunevičius kartais suabejoja, ar iš tikro visa tai yra realybė?

Jis turi tris skyrius Clevelande, 57 pardavimo agentūras Amerikoje, 200 agentų patarnavimui ir jo produktai yra parduodami Europoje, Azijoje ir Australijoje.

R. L. Kovach, jo pirminis part-time tarnautojas, dabar yra su aukštu atlyginimu viceprezidentas, o pats Kunevičius yra milijonierių klasėje.

Šios vasaros pabaigoje jo kompanijos akcijos bus pirmą kartą parduodamos rinkoje. Kunevičius galvoja, kad originalios 1000 dol. akcijos, pirktos 1965 metais, šiandien turėtų būti vertos 100,000 dol.

"Kaip bus su jūsų Board Chairman, kada parduosite akcijas publikai? buvo užklausta prezidento Kunevičiaus.

"Jis pasiliks. Jei kuris iš akcininkų nesutiktų, aš nenorėčiau, kad jis investuotų".

Baigiant šį reportažą, reikia pridėti, ką The Cleveland Press dar nepasakė, būtent, vienas prezidento Kunevičiaus sūnų susižadėjo su Vytauto ir Onos Jokūbaityčių jau

filatelijos kampelis

(7)

JAV išleido šiuos naujus pašto ženklus: 1. Birželio 26 d. -- 6 centų pašto ženklą tautinių parkų serijoje su Wolf Trap Farm, Va., vaizdu.

Ta Wolf Trap Farm Virginijoje yra kaip ir Washingtono priemiestis ir buvo ruošta ir atidaryta tik praeitais metais. Farmoje yra didžiulis teatras, kuriame vyksta koncertai ir muzikos festivaliai ir yra gausiai lankoma.

2. Birželio 29 d. -- penkis pašto atvirutes su įvairiais vaizdais antrojo pusėj ir su iš anksto išspausdintais specialaus piešinio pašto ženklais. Trys atvirutės yra po 6 centus, viena devynių centų ir viena penkiolikos.

3. Liepos 4 d. -- keturis 8 centų pašto ženklus Amerikos revoliucijos 200 metų sukakčiai paminėti. Ženkluose parodyti ankstyvieji Amerikos amatininkai: butelių pūtėjas, šaltkalvis, perukų dirbėjas ir skrybėlių vėlėjas.

ANGLIJA išleido 4 pašto ženklų seriją su jos žymiais jūreiviais ir atradėjais: James Clark Ross, Martin Frobisher, Henry Hudson (jį čia dedame) ir Robert Falcon Scott.

Henry Hudson (apie 1560-1611) išėjo į viešumą tik 1607 m., kada jis laivu Hopewell, norėdamas rasti jūromis pravažiamą į To-

niausiają dukra Rūta ir sutuoktuvės įvyksta šią vasarą.

DĖL NAMŲ MOKESČIŲ SUMAŽINIMO

Cuyahoga apskrities kontrolierius George Voinovich praneša, kad yra padaryta pakeitimų Homestead Exemption (nekilnojamo turto mokesčių sumažinimo) įstatymo. Dabar, namų savininkai sulaukę 65 metų amžiaus, ir turį nedaugiau kaip \$8,000 dolerių pajamų (vyro ir žmonos uždarbis) ir metus, gali gauti taksų sumažinimą ir giminų, gyvenančių tuose pačiuose namuose pajamos, jeigu jie nemoka nuomos, pagal šio įstatymo pakeitimą dabar nėra įskaitomos.

Pavyzdžiui, jei pasenus tėvus gyvena vaikai ar kiti giminės ir jiems nuomos nemoka, ir tų tėvų metinės pajamos nėra didesnės kaip 8,000 dolerių, tai tėvai gali gauti namų mokesčių sumažinimą ir savo vaikų ar giminų uždarbį visai neturi pranešti.

Blankus šiam reikalui galima gauti siunčiant sau adresuotą su pašto ženkluku voką šiuo adresu: Cuyahoga County Auditor George Voinovich, 1219 Ontario St., Cleveland, Ohio 44113.

Jei norėtumėt daugiau informacijų skambinkite telefonu 241-2700. Prašymai turi būti paduoti iki rugpjūčio 1-os dienos.

R. Premeneckienė

ANTANAS BERNOTAS

limuosius Rytus, praplaukė Grenlandiją ir Spitzbergą. Kitais metais jis praplaukė Naująją Žemę (virš Sibiro), bet dėl didelių šalčių ir susigrūdusių ledų kaimų praplaukimo nerado 1609 m. jau kitu laivu -- Half Moon jis praplaukė Nova Scotia (dabar Kanadoje) ir atplaukė iki dabartinio New Yorko, kur rado upę ir ją plaukdamas pasiekė aukštupį iki dabartinio Albany miesto. Upė buvo pavadinta jo vardu -- Hudson River. 1610 m. jis padarė ketvirtą kelionę laivu Discovery plaukdamas pro Grenlandiją į vakarus sąsiauriais tarp įvairių Šiaurės Afrikos salų ir rado didžiulę įlanką, dabartinę Hudson Bay (Šiaur. Kanadoje). Tačiau jo įgula, nepakeldama žiauraus klimato ir varginančių sąlygų, sukilo ir kapitonas Hudsoną su keliais jo palydovais išsodino į laivelį ir paliko jų likimui. Nuo tada Hudsonas dingo be žinios. Žinoma, laivo įgula, grįžusi į Angliją, už tokį žyglį taip pat buvo pasodinta į kalėjimą.

EGIPTAS išleido keturių pašto ženklų seriją, kuria paminimas faraono Tutankhamono kapo atradimas prieš 50 metų: 20 mills p. ženkle parodyta jaunojo faraono galva (jį čia dedame), 55 mills -- faraonas savo aukštinėje kėdėje ir du 110 mills oro p. ženklai, kuriuose parodyti kape rasti piešiniai.

Tout-Ankh-Amon (rašosi ir kiek kitaip) buvo XVIII-tos dinastijos faraonas, gimęs apie 1358 m. pr. Kristų. Buvo vedęs Amenhotepo IV, vadinamo eretiku, ir karalienės Neferitės trečią dukterį. Mirė jaunas, bene 19 metų. Buvo palaidotas iškaltame uoloje kape vadinamame Karalių Siėnyje netoli senovinio L uxor. Kai kitų faraonų kapei amžių eigoje plėšikų buvo išplėšti ar sunaikinti, tai Toutankhamono kapas buvo surastas 1922 m. dviejų britų archeologų -- lordo Carnarvon ir Howard Carterio pilnoje tvarkoje. Kape buvo rasta neįkainojamos vertės meno ir archeologinių radinių, kurie dabar sudėti muziejuose. Kas lankėsi Montreale EXPO '67 (ir vėliau) Egipto paviljone, galėjo matyti daugelio tų radinių replikas ir šiek tiek originalų.

V. VOKIETIJA išleido 25 pfeningių p. ženklą, kuriuo pagerbiamas dailininkas Lucas Cranach.

Lucas Cranach vyresnysis, tikroji pavardė Lukas Mueller (1472-1553) gimė Kronach vietovėje ir yra žinomas kaip dailininkas ir graveris. 1504 m. Cranach įstojo tarnauti pas Saksonijos karalių elektą Fridrichą Išmintingąjį Wittenberge kaip dvairo dailininkas. Tapė portretus ir paveikslus religinėmis temomis, nutapė altoriams paveikslus Wittenberge ir kitur. Buvo Martino Liuterio draugas. 1509 m. lankėsi Olandijoje, kur nutapė Maksimilijono I ir princ Karolio V portretus. Jo paveikslų ir gravatūrų randama Vokietijos bažnyčiose ir muziejuose bei New Yorko metropolitan meno muziejuje. Jo sūnus Lucas Cranach jaunesnysis taip pat buvo dailininkas.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PRISIMENANT MŪSŲ MIELĄ A + A JURGI BIELIŪNĄ.

Šių metų rugpiūčio mėn. 5 dieną sukan-
ka metai, kaip TU nuo mūsų atsiskyrei ne-
begrižtamai, nors mūsų širdyse esi visados
gyvas ir nepamirštas.

Kasdien atgimsti mūsų prisiminimuose,
rodydamas kelią į taurų ir tikslų lietuvių
gyvenimą.

Prašau visų mūsų giminių bei artimųjų,
prisimenant šią liūdną sukaktį, pasimelsti
už jį, prašant Aukščiausiojo amžino poilsio
jo sielai.

Liūdinti žmona Vanda R. Bieliūnienė
Venezuela-Maracay 1972 m.

A. A.

MARIJA KASAKAITIENĖ,

buv. Kaišėdorių progimnazijos ir Vinco Ku-
dirkos mokyklos Kaune mokytoja, prieš de-
šimtį metų Dievulio valia paliko šį pasaulį.

Už jos sielą 1972 m. liepos mėn. 22 d., 8
val. ryte (šeštadienį) šv. Jurgio parapijos
bažnyčioje, Clevelande bus laikomos šv. Mi-
šios.

Jos giminės, gentys, kolegos, jos buvę
mokiniai ir pažįstami prašomi prisiminti ją
savo maldose.

Liūdinti šeima

A + A

NADIEŽDAI ŪSELIENEI

mirus, vyrą STASĮ, dukrą EUGENIJĄ,

anūkę JUDITĄ ir kitus gimines nuošir-

džiai užjaučia ir kartu liūdi

Vanda ir Gediminas
Balukai
su šeima

Mylimam broliui

ANTANUI VIRBALIUI

Lietuvoje mirus, gilią užuojautą reiškiamė p. J.
VIRBALIUI ir p. D. GATAUTIENEI ir jų šei-
moms

R. ir J. Premeneckai

LOS ANGELES LIETUVIŲ

TAUTINIAI NAMAI

MALONIAI KVIEČIA VISUS LIETUVIUS Į

ĮDOMŲ PIKNIKĄ

š. m. liepos 30 d., sekmadienį, 12 val.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ SALEJE,

3356 GLENDALE BLVD., LOS ANGELES.

Pietų pradžia 1 val. p. p., bus galima at-
sigaivinti šaltais gėrimais.

VALDYBA

PRASMINGA SUKAKTIS

Prel. dr. Juozas Tadauskas

Hamiltono lietuviai pagerbė savo kleboną, prela-
tą dr. Juozą Tadauską, jo 35 metų kunigystės su-
kakties progą. Visų vietini-
nių organizacijų sveikin-
tojai dėkojo už uolumą ga-
nytojo pareigoms, pasi-
šventimą lietuviškajam
reikalui, už nenuilstamą
globą ir moralinę bei ma-
terialinę paramą Aukurai
ir Gyvatarui.

Prel. kun. Juozo Tada-
rausko gyvenimą žymi išt-
kimybė kunigo pašaukimui
ir tautos pareigai. Gimęs
1913.X.23 ir 1947 išventin-
tas kunigu jis ėjo kapelio-
no pareigas keliose Nepri-
klausomos Lietuvos gimna-
zijose, V. D. Un-te. Trem-
ties metais aptarnavo Šve-
dijos, Danijos ir Norvegi-
jos lietuvių dvasinius rei-
kalus, paruošė lietuvišką
maldaknygę vaikams, ku-
ri 1948 buvo išversta į
anglų kalbą ir išleista New
Yorke.

Atvykęs į Kanadą stojo
į Ottawos Un-tą ir 1948 m.
igyja teologijos mokslo
daktaro laipsnį. Kun. dr.
J. Tadauskas atvykęs į
Hamiltoną, įsteigė lietuvių
parapiją. Iš vyskupo gau-
tą sporto salę perdirbo į

bažnyčią, o 1954 m. visai
iš naujo perstatė bažny-
čią, po ją įrengdamas spor-
to salę. 1965 pastatė naują
kleboniją. 1965 išaugo Jau-
nimo Centras. Rūpindama-
sis tiek pastoracine, tiek
socialine, materialine pa-
dėtimi, sukuria pajėgią pa-
rapiją, kurios gyvenimą
tampriai suriša su tautine
veikla. 1949 m. įsteigia ir
visą laiką globoja šeštadie-
ninę lietuvių mokyklą. Rū-
pindamasis lietuviškomis
organizacijomis, pats akty-
viai įsijungia į bendruome-
ninę veiklą, tapdamas nuo
1952 m. LB Tarybos nariu.
Hamiltonas išaugo į vieną
Kanados lietuviybės cent-
rų, su gausiom lietuviš-
kom organizacijom ir dina-
miška veikla. (mr)

• Galia Žilionienė, ilga-
metė Pabaltijo Moterų Ta-
rybos buvusi pirmininkė,
sėkmingai lietuves atstova-
vusi tarptautiniuose suva-
žiavimuose su dukra Eglu-
te išvyko mėnesiui atostogų
į Europą.

Žilionienė dirba vienoje
New Yorko miesto centro
bibliotekoje svetimų kalbų
skyriuje ir kasmet toje bib-
liotekoje suruošia lietuvių
liaudies meno, fintarų ar
lietuvių leidinių parodėles.

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenume-
ratą ir kitomis progomis
aukojo šie Dirvos skaityto-
jai:

J. Salučka, Rockford	1,00
K. Valeika, Munster	7,00
A. Dagilis, Westland	2,00
M. Manomaitis, Boston	10,00
P. Naureckas, Chicago	7,00
P. Balčius, Delran	2,00
S. Kaunelis, Detroit	2,00
A. Rakauskas, Cleveland	2,00
LVS Ramovė, Clevelande ..	15,00
V. Tiškus, Cleveland	3,00
A. Ereminas, Thomaston ...	2,00
M. Bankaitis, Detroit	3,00
V. Juralis, Hartford	12,00
K. Pažemėnas, Burlingame ..	3,00
I. Medziukas, Los Angeles ..	4,00
D. Degesys, Cleveland	50,00
J. Jasinskas, Ocean City ...	10,00

Piladelphijoje, gegužės 27 d., buvo užbaigti Vinco Krėvės šeštadieninės mokyklos mokslo metai.
Nuotraukoje, iš kairės: mokslo metų apyskaitą patiekia mokyklos vedėja Rėda Ardienė. Toliau sėdi dr.
Jonas Puzinas, jaunimo atstovė Danutė Muraškaitė, šv. Andriejaus parapijos klebonas kun. Jurgis De-
gutis, LB Pietryčių apygardos pirmininkas Balys Raugas ir tėvų komiteto pirmininkas dr. Vytautas
Mikėnas.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Visi į šienapiūtės barus!

Susovietintas ir išsvei-
kos ūkinės iniciatyvos iš-
plėstas ok. Lietuvos žemės
ūkio ūkis paremtas pri-
verstinėmis sezoninėmis
talkomis. Kolūkiečiai, pra-
vardžiuojami dar žemdir-
biais, nepajėgia tinkamai
tvarkyti didelių plotų. Dėl
skurdeiviško "žemdirbi-
nio" gyvenimo, pajėgesnis
ir daugiau iniciatyvos tu-
rįs elementas bėga į mies-
tus, į fabrikus. Kolūkių gy-
venvietėse palieka mechā-
nizatoriai ir juodam dar-
bui skirti žemdirbiai.

Mechanizatoriai yra tam
tikras kolūkių elitas, rin-
ktinė žemdirbių dalis. Jie
daugiau apmokami, privile-
giuoti atostogomis, at-
žymimi kolūkių "šlovės
lentose" ir pan.

Juodą kolūkių darbą
tenka vilkti neprivilegiju-
tam, dažnai netgi apsenu-
siam kolūkių elementui, su
vargusiems ūkininko pakai-
talui, žemdirbiui. Sku-
biems sezoniniams dar-
bams tokių darbininkų jė-
gos persilpnos. Todėl ir
klesti kolūkinės sistemos
kuriozai. Kas kur -- tuč
tuojau partija ir jos dykū-
nų viršūnė varo į kolū-
kius tūkstančius miestie-
čių. Šie varomi apeliuo-
jant į "pilietišumą" ir
"meilę sovietinei santvar-
kai", į "atsidavimą Lenino
idėjoms".

Nuvaryti į kolūkius mies-
tiečiai, komjaunimas, stu-
dentai, moksleiviai, mo-
kytojai, istaigų tarnauto-
jai -- turi dirbti jiems ne-
įprastą žemės ūkio darbą
ir... tą darbą aukoti vals-
tybei. Sezoninių derlių nu-
ėmimas valstybei nekal-
nuoja nė kapeikos! Viskas
nuveikiama vergų darbo
principu.

A. Kušlis, Watertown	2,00
V. Kazakevičius, Maspeeth ..	2,00
J. Gepneris, Chicago	2,00
B. Žukas, Eastlake	1,00
M. Šimkus, Chicago	4,00
J. Bernot, Union	2,00
D. Kregždė, Cincinnati	2,00
T. Bukaveckas, Chicago	2,00
A. P. atamsis, Stoney Creek ..	2,00
Iz. Samas, Cleveland	2,00
D. Vismontas, Cleveland	2,00
V. Čepas, Elon College	2,00
A. Kaunas, Brooklyn	2,00
J. Makulis, Australia	95
II PLJK K-tas Bostone	10,00
K. Morkūnas, Phoenix	2,00
J. Šidagis, Detroit	2,00
A. Varnas, Chicago	12,00
V. Unguraitis, Cleveland ...	2,00
K. Stundžia, St. Catharines ..	3,00
S. Paulius, Chicago	7,00
A. Petrikas, Great Neck ...	2,00

Visiems aukotojams Dir-
va nuoširdžiai dėkoja.

Šitaip ir kartojasi "sa-
vanoriškų" talkų ciklas.
Dabar tai šienapiūtės bė-
dos.

Vyriausias darbininkų
varovas ir paklusnus Mask-
vos klapčiukas Antanas
Sniečkus (pirmasis lietu-
viškosios kompartijos sek-
retorius) užvertė spaudą
savo įsakymais -- kvieti-
mas į darbą.

"Visi į talką -- į šiena-
tą, į fabrikus. Kolūkių gy-
venvietėse palieka mechā-
nizatoriai ir juodam dar-
bui skirti žemdirbiai.
-- Vešliai vilnijanti žo-
lė šiemet visur džiugina
žemdirbio akį, -- dėsto bol-
ševikinis darbininkų varo-
vas Sniečkus, -- ir kartu
kelia susirūpinimą, kaip
greičiau ją paimti, iš-
vengiant nuostolių.

Tokie pat sovietinio apa-
rato tranai ir dykūnai, kaip
A. Sniečkus, savo pato-
giuose kabinetuose surašo
laikraščinio lapo dydžio at-
sišaukimus, sukombinuo-
ja painias "spartuolių" at-
lyginimo lenteles, veda
darbingumo statistikas, at-
randa tai liepiamas tai
skatinančias "kvietimų"
formas. Tuo tarpu kiekvie-
nam sovietiniam piliečiui,
kaip juoda ant balto, aiš-
ku, kad paragintas mesti
savo darbą ir skubėti į
kolūki, jis turi "savanoriš-
kai". O darbą baigęs, irgi
"savanoriškai", kuriam
nors provokatoriui pasiū-
lius, praukoti savo uždar-
bį valstybei.

Į tokias talkas neįsilei-
džia tuo laiku ok. Lietuvo-
je besilankančių turistų.
Tokie, dažnai, nenuma-
no, kas vyksta sezono me-
tu netoli esančiame kolū-
kyje.

Kartu su gražiais žo-
džiais žemdirbiams,
Sniečkus paberia ir grą-
sinimų. Jis bara "neleis-
tiną nerangumą", blogais
losuotus pašarus, techno-
logijos pažeidimą, netinka-
mą žolės suslėgimą silo-
suose... Visas tas sunkus
ir atsakingas darbas nuo-
latos dirbamas sunkios,
kriminalinės atsakomybės
ženkle. Kiekvienas tuoj
pat gali būti apkaltintas
"apsileidimu", arba dar
blogiau -- sabotazu.

Kaip rodo ankstesniųjų
metų praktika: derliaus liū-
to dalis plaukia į visad al-
kaną plačiąją "tėvynę". To-
limi nuo Lietuvos Gudij-
jos, Rusijos ir net Krymo
kolūkiai laukia vagonų su
lietuvišku, silosuotu paša-
ru. 1970 metais pašaro bu-
vo išvežta tiek daug, kad
jo neužteko lietuviškų ko-
lūkių gyvuliams. Tada bu-
vo įsakoma smulkiai plaus-
tyti šiaudus, apipilinėti
šiaudus druskos skiedi-
niais, ir kitos, panašios
"prašmatnybės". Kartu
buvo reikalaujama ... kar-
vių pieningumo ir tinkamo
veršiukų prieauglio. Lie-
pos pradžioje susovietin-
tas žemės ūkis ir vėl įžen-
gė į savo kurjozų ciklą.
Vergiškas paklusnumas
dykūnų centrams stumia
skubius, sezoninius žemės
ūkio darbus, kurie sveiko-
je laisvo darbo sferoje ne-
pastebimi ir paremti pri-
vataus ūkio iniciatyva.

Šiuo metu ok. Lietuvos
laikraščiai ir žurnalai, ar
jie turi, ar neturi ryšio su
žemės ūkiu, spausdina A.
Sniečkaus atsišaukimus:
-- Visi į talką -- į šiena-
piūtės barus!